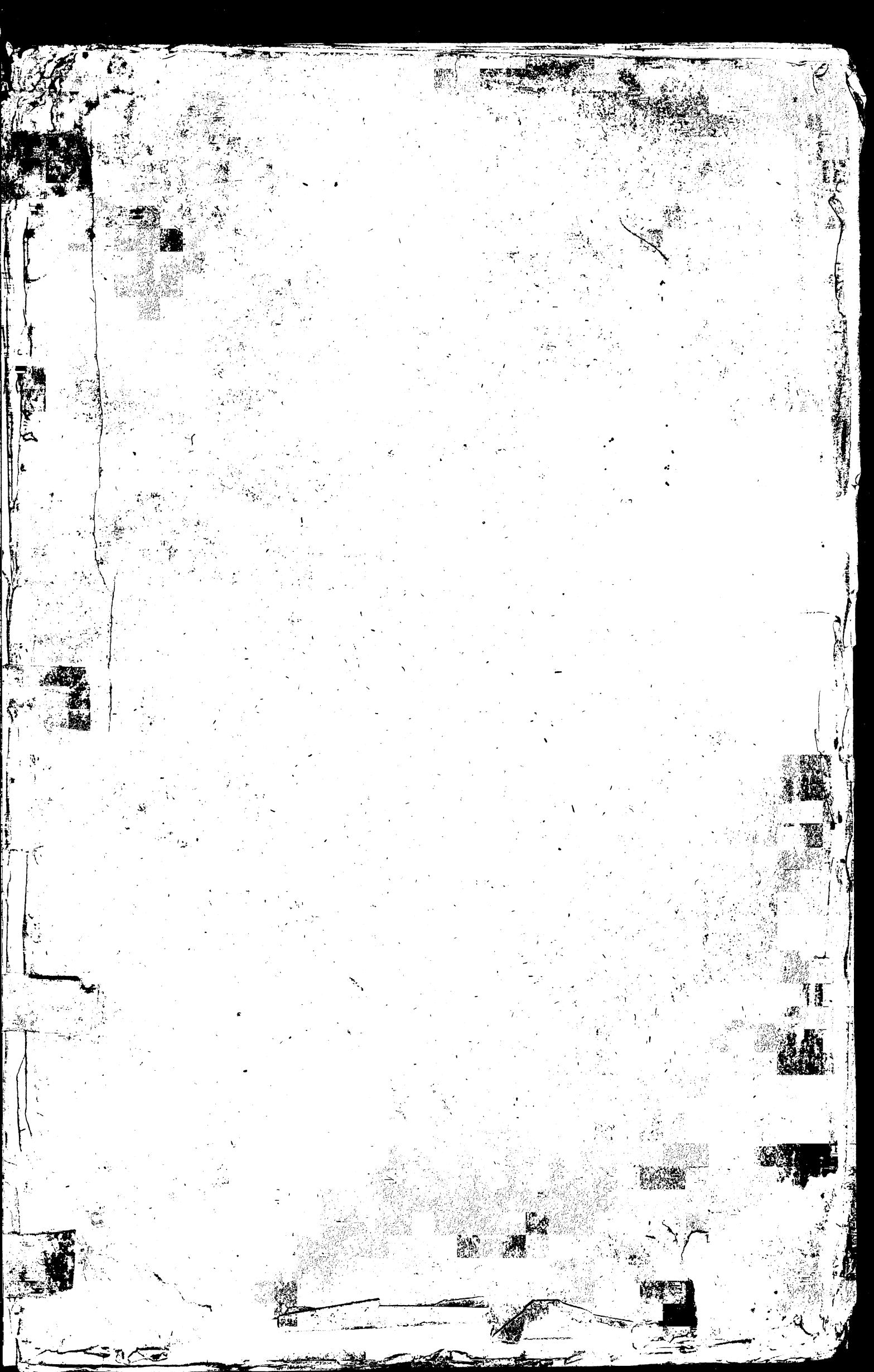

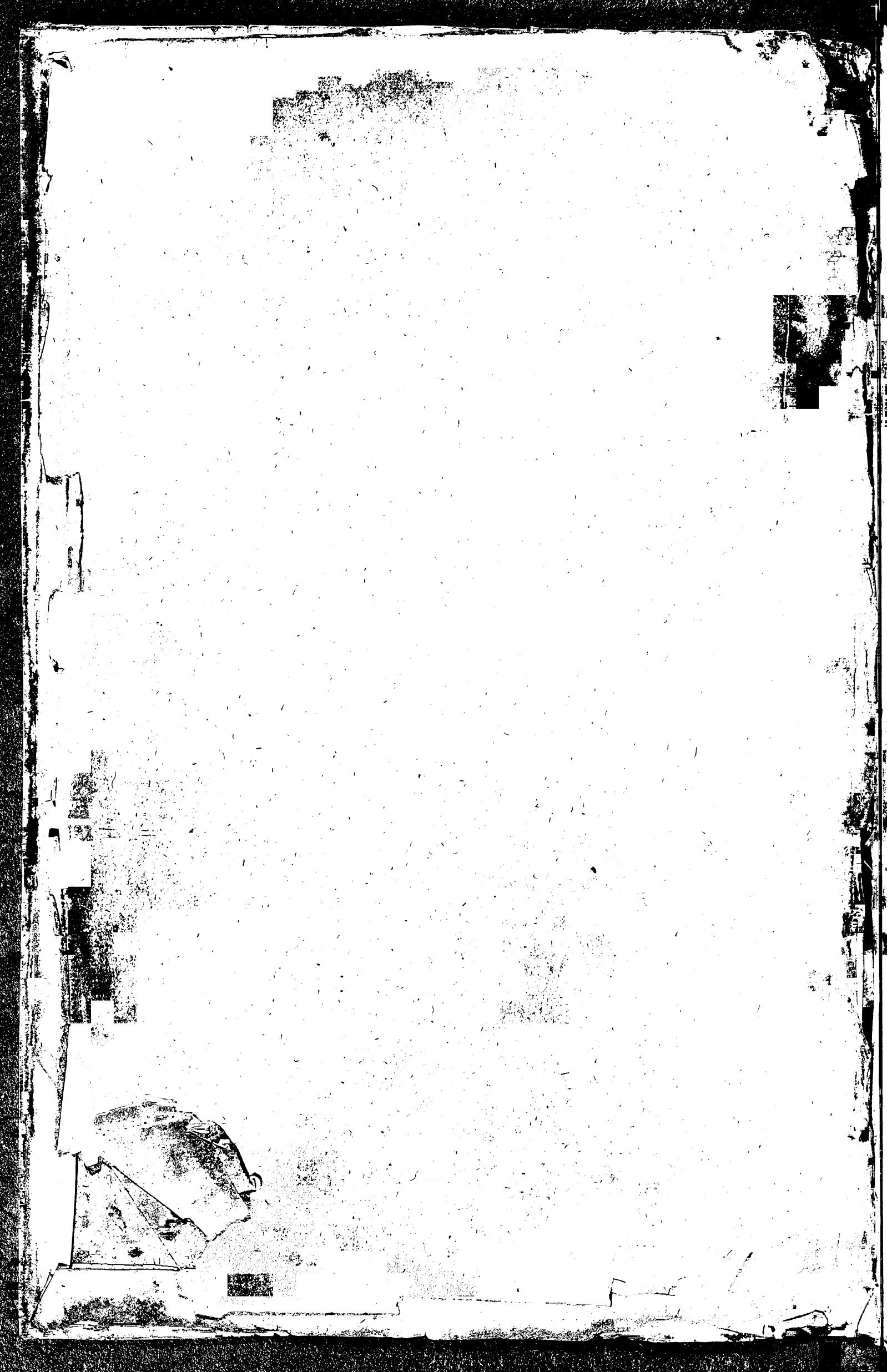

Handschrift F 12
im Besitz der Stadtbibliothek

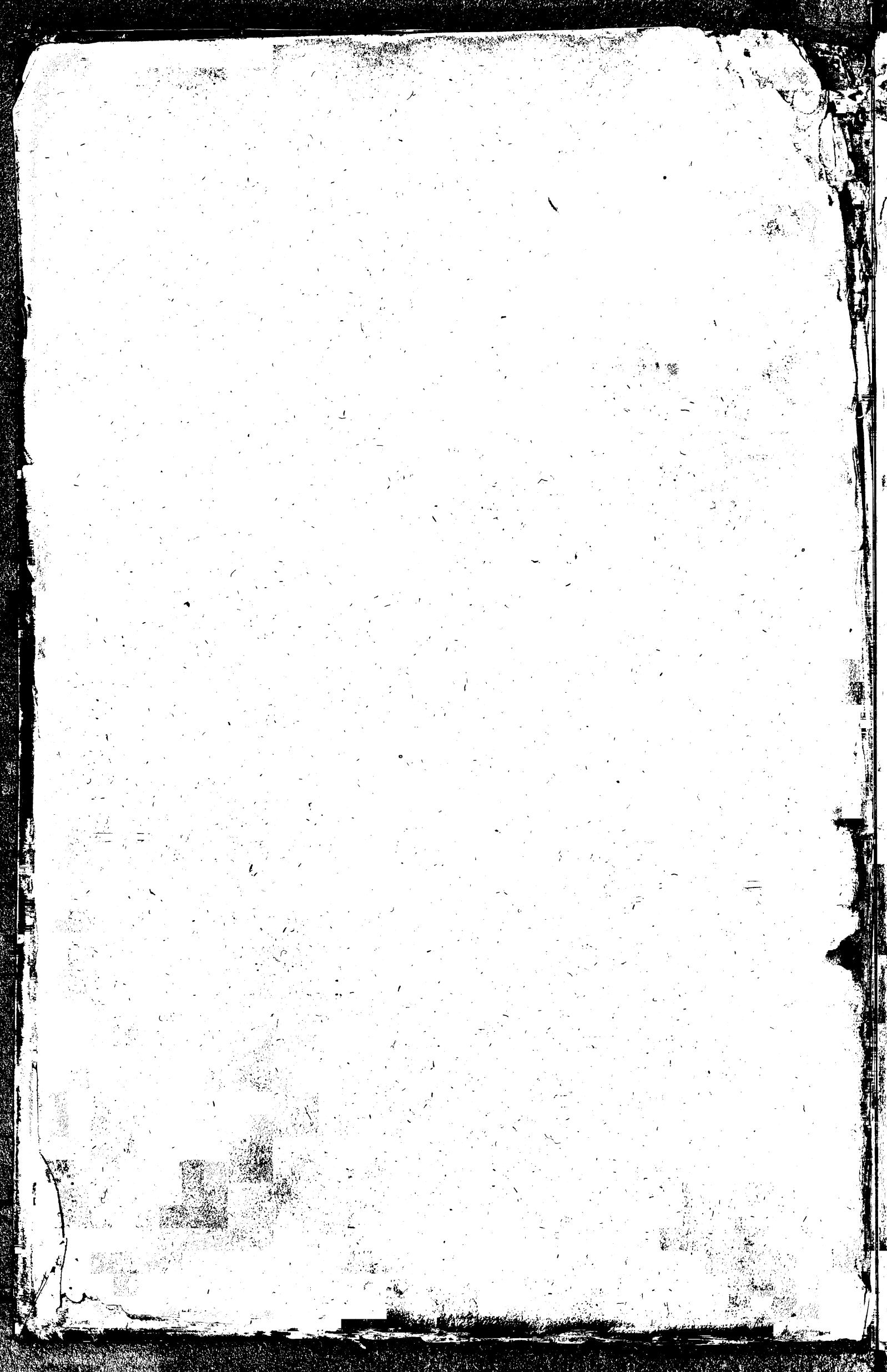

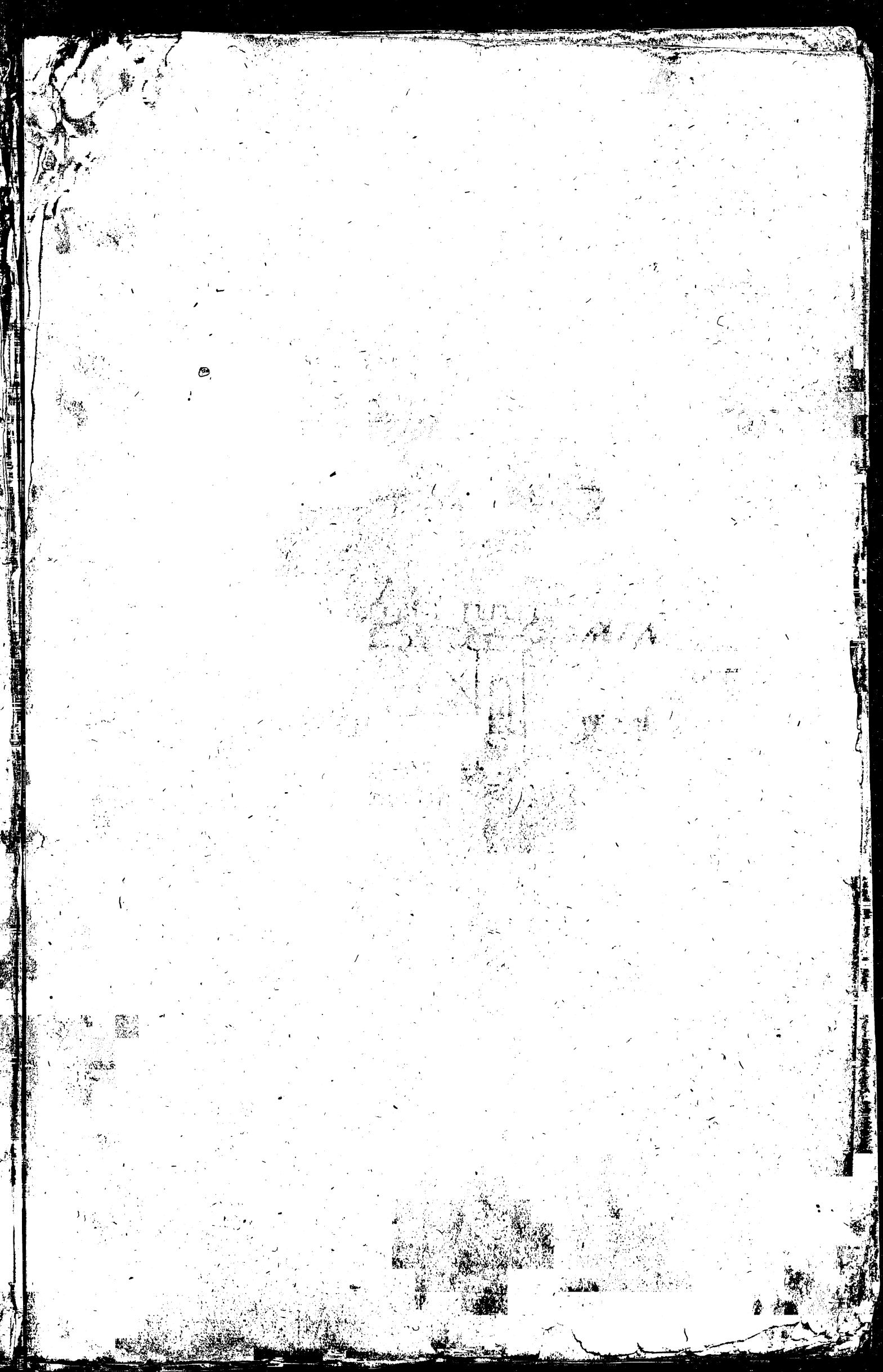
Zu Elbing
ist nach den Grundsätzen der Königl. Preußischen
Akademie der Wissenschaften zu Berlin
von Herrn Dr. Mervöhrer
im August 1912 aufgenommen worden.

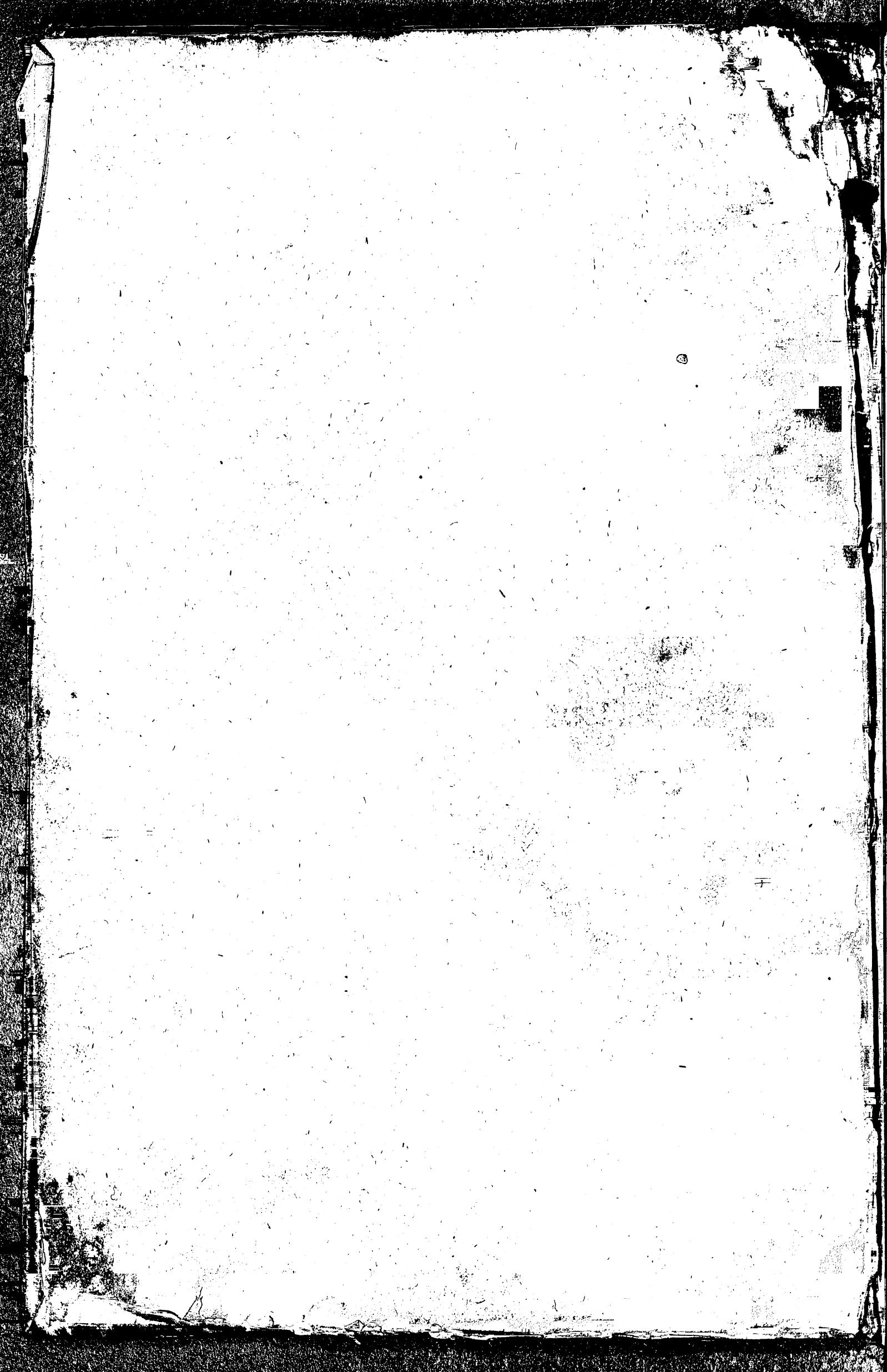

Descriptio opublicovane jest duchu
w. "Słowie Umgie Schröder konsekutor i duchu
Kultury Forum." Kultur-Drukau-Werke.
1860 s. 241-258.

CHRISTO DICE C.
AVSPICE.

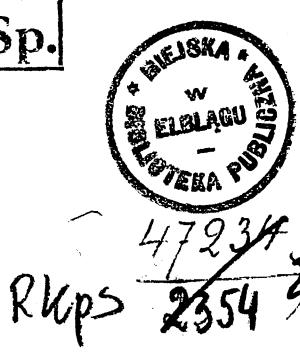
Descriptio Bibliothecæ, scho-
lae Toroniniensis.

Anno Domini
1594.

Zb. Sp.

RS 144

411

47234
RKPS 2354 23

AMPLISSIMIS ACTIS

Prudentissimis viris. OSS: O.
senatoribus Regiae ciuitatis Elbing
gensis, dominis ac fautoribus
plurimum calendis. S. D.

Inter omnia Reipublicae bene instituta
memoria, viri amplissimi, nullum est,
si rationem ad ueritatis normam reuoca-
re libeat: quod cum scholis & bibliothecis
comparari mereatur. Ideo omnibus
temporibus principes sapientes, non tantum
Christiani, sed etiam Ethnici operam dede-
re: ut scholae recte constituerentur, & bibliothecae
tanquam officina literarum, et ci-
stodes immortalium ingeniorum adderentur.
Existimabant enim, uel potius norant, Rem
publicam sine literis, & literarum officiis
librarys saluam esse non posse. Hinc adeo
non facile reperitur monasterium, cui magni-
fica veterum munificentia Bibliothecam non adiunxit.
Hoc expoundens

Hoc expendens vir amplissimus, dn. H. Strobäig
magistratus noster, cum de schola optimis le:
gibus temperanda, tunc de Bibliotheca adornanda
consilium minime utuperandum mihi. De Schola
et Museis uel auditorijs non est iam dicendi locus.
Bibliothecam autem quo ingenio construxerit, qua
methodo disposuerit, planum faciet sic libellus.
Et quoniā uos etiam, viri amplissimi, de Biblio:
theca deliberationem instituitis, huius nostræ quasi
exortatione quandam, ab auctorè subseruis ho:
ris concinnatam, nobis mittere uisum fuit. Hoc
qualecumq; munusculum, ut in optimam partem ac:
cipere, et literas, remq; scholasticum solita summa:
nitate benevolentiaq; complecti dignemini, maiore
in modum rogamus. Torunij Borussorum.
VI Junij Anno 1595.

SCHOLA TO:
RÜNENSIS.

Schola
Thoruniensi,
Invenientum, Sapientiam, pratiam,
a Deo & hominibus
precatur

Hennius Strobani.

Ethnici & alii nonnulli, vel in fortunæ vel
in corporis, vel, qui minus a luce naturæ degenera-
runt, in bonis animi, felicitatem sitam esse cen-
suierunt. Christiam in summo bono, h. e.

in Deo, summum bonum constituerunt. hos secu-
tus ego felices appellare non dubito, quibus be-
nè nasci, benè vivere, benè mori contigit.

Is vero bene Natus dici potest; qui honesta domo
ortus, qui ad societatem Ecclesiae vocatus, qui
liberaliter educatus est. Denique ille bene
beatus Vivere potest; qui virtute & literis orna-
tus, qui justam occasionem juvandi Rempo-
nitus, qui vitae necessaria fidosaq; amicos adeptus
est. Denique is bene Mori potest;
qui patriam salvam & florentem videt, qui in ho-

nora

norando suo senio liberos honeste & recte institutos
spem peccatis suac post se relinquit, qui in spe & fide
Servato nisi sui unici ad finem usq; conquiescit & perse-
verat. Beatus & vere beatus, quem sacro
sancta Trinitas ter trinis ihs maximis beneficis
decorabit & affect. is vel in ipsa morte, vita
& fama aeternitatem intuetur, & in Deo vitam vivit
sempiternam.

Et si autem
non omnibus ex aequo haec omnia largitur rego o-
mnium sumus arbitrus & moderator Deus: ta-
men est, quod aeterno Pati luminu gratias agam:
quod primum me hominem nasci, & quidem hoc ani-
mo hac educatione nasci, dignatus sit; ut inde
usq; ab ultima adolescencia, & ipsi & Reip. me
meag, omnia addixerim: demde quod in patria
mea eo me loco esse voluerit; ut ad verum Dei
cultum & salutem publicam ab eo veluti invitari
& manu duci viderer. Agnosco hoc esse sim-
pulare Dei beneficium; in munimentum, quo
ego me adversus calumnias & invidiam tueri & consola-
ri soleo. Non enim profecto contemnenda con-

solutio est, judicium bonae conscientie: quando
ea quæ agitam⁹ animo & tractam⁹, ex officio fecisse
judicamur.

Contra reū qui curio,

se falcam⁹ mittunt in alienam mestem: eos tre-
pidare in rebus adversis, & animis ang⁹, & in mul-
tore reprehensionem iruſſere necesse est.

Qui ergo ex officio facit, quod naturæ quadam
inductio ne impulsionē, libenter & jucundè facit:
is contra calumnias, & Dei & suæ conscientie & bo-
nor̄⁹ judicio pulchre munit⁹ est: & cum a Deo
regatur ac in viis suis ambulet, ideo vel in medi-
is insidiis vel in mediis leonī fauibus, & felix
& ubiq⁹ tutus est.

Hac consolatione eratus, & Deo & Patriæ meæ
& me ipsum & curas meas consecravi. & quia scho-
lar animalveri esse officinas salutis publicæ: pro
officio mihi divinitus & a Magistratu injuncto; sc̄.
pissime robiscum, Amici, de Literata Instituſio-
ne sermones contuli. Ac ut re ipsa stu-
dium meu erga studia Juventutis pateficerem;
curavi translato ea de re nigrior⁹ confilia

Scripta tribus Tomis comprehendit, & meis sumib;
edi: certa spe fatus, Methodum discendi & docendi
commodiorem inde peti posse. Dabo etiam
operam, ut Quartus aliquando, si Deo vixum fuerit,
in lucem veniat: in quo demonstrandum est, quo pa-
do juventus expedite in X classibus expeditè, tali-
dem annis ad Academica Studia preparari; item
quemadmodum in Academia, quinq; annorum interval-
lo, in singulis professionibus, per totidem Ordines, or-
dine progreſſa; optatam studiorum metam, Deo bene-
favente, attingere; & anno uetatis XXI, vel circi-
ter, ad usum Reip. utiliter posse adhiberi.

Felicior enim est ejus opera, & expeditior & utilior & di-
uturnior: qui, in quo vita' genere Deo & patriæ prudel-
se decrevit, ad illud mature accepit seque comparavit.

Fructus autem uberes & salutares, non modo
Doctores sed etiam Juventutem, ex hoc Tomo
Quarto capere posse neguāg; dubito. meo enim
exempli & damno didici: quantum esset in Ordi-
ne boni, in Confusione mali. Nam quo pri-

mun tempore ex Schola Triviali in Academiam
 me repperam, Clarissimo cuiusdam IC^{to}, qui tum in
 Feudis difficultima & intricissima iuriis parte versa-
 batur; ductum secutus amicorum mecum ex aequo curu-
 tientium, magno errore operam dabam: Institu-
 tiomibus & principiis LL. nondum cognitis.
 in ceteris etiam studiis ita errabam: ut ignorans
 melioris methodi, per longos anfractus & circuitus,
 non sine sudore & difficultate, immo prope modum de suc-
 clesi omni desperans, ad metam quam non vide-
 bam temere contendarem. Nec vero mi-
 hi tantum hoc accidit: sed alius, quos novi, permul-
 tir. nec dubium est, hodie quoq; idem accidere
 studioſis adolescentibus. Existimo autem
 culpam hujus erroris non minimam sustinere p̄ræ-
 ptores, qui juventutem per multas ambages circum-
 ducent & seducunt, nec riam nec metam ostendunt
 studiorum. ita dum isti consuetudini prave parent
 & ignorantie indulgent: misera & temeraria adolescen-
 tia, cum fraude sua parentum & Reip., indigens
 modis circumvenitur.

um igitur nautæ nautas ad monent quæ naus
dipenda sit, ut ne in scopulos aut sykes impingat:
certè nostra è partium est, qui miserandum in
Studiorum naufragium jam olim fecimus: Studiosos ad
olescentes, ut ab eo sibi caveant, præmonere: S. vi.
am signare brevionem & compendiosorem, ex Studi-
mii & aliore sumo virorū ingenii. Ea
vero cuiusmodi esse debet, cum ex reliquis tribus
Tomi, tū ex Quarto, volente Deo, cognosci poterit.

in quo præter Classium & Ordinum Academicorum ratio-
nem, etiam de Ephemeridibus & Locis-Communiq[ue]
præcepta dabuntur. Non enim estis nescii, o
mnen studiorum vim in cognitione & commentatio-
ne positam esse. quid autem prodest Cognitio
sine Commentatione? quid Commentatio sine cog-
nitione? Utramq[ue] igitur in Classibus paniter,
& Academia conjungant juventus: magnū pro-
fecto operæ precium factura, si bene monentibus
obtemperabit, & Tomos istos diligenti lectione e-
voluet.

Videmus nostros istos Assassinos & Jesuitas, quemadmodum sese jacent, quan nemo sit ipsis in institutione felicior & dexteror: at isti, nisi Sturmia na vitula arant, methodum quam observant vix ac ne vix quidem repensent. Cum ergo hostes veritatis id genus libris de institutione literata, ad regnum Sophisticos stabilendum, non infeliciter nec sine successu male sua cause, hacten usi sint: tunc profecto fuerit nos iisdem non uti ad usum & defensionem veritatis & institutionis accuratiois.

Sed quid ceteris fiat, fortasse non tam laborandum est, quam quid domi geratur videndum, ut in nostris Scholis juventus rite informetur.

Yos igitur his Tomis ita fruamini: ut & felicius eruditum vobis Patriae florem in sinu Musarum educetis, & de domestico seu scholastico nostrae Tomo adornando cogitationem suscipiatis. qua in re non tantum huic Civitati, sed aliis quoqz quib. visum erit alieno labore uti, bonam & salutarem operam nababitis.

In me profecto nulla mora futura est: qui ut nulla
ex re, ratione mei officii, majorem dolorem quam
ex vitiola institutione capio: sic est contrario nulla
ex re uberiorum auctoritatum voluntatem, vel natura
mea ducere, quam ex vera solida & compendiosa in-
stitutionis ratione. Certus enim sum, ut illis
exitium; ita hic salutem ornamentum & more-
mentum Reip. consistere. Et quia Scho-
larchæ, cuius me ~~Ter~~ Maximo Deus aliquam par-
tem esse voluit, officium esse statui; omnibus ex
partibus, literis bene consultum nolle: & boni ci-
vis, Patriam ornare: & vii boni, omnibus præfesse:
Cogitari etiam à multis annis de Construenda
Bibliotheca, tanquam instrumento hujus lite-
riæ officina præstantissimo. que guidem
ante paucos menses, celeri spe mea, nova qua-
dam ratione & methodo exstructa est: Deo ipso
succesum dante & incrementum, cui sit gloria

7

& gratia: sub cuius umbra & patro cino, malerulo,
rum convicia calumnias fannas multiplices contem-
si: quod mihi certò consig estem, Deo meo tā
placere conato meos, ad ipsius gloriam & Patriæ sa-
lutem directos; quam istis displicuerunt. Per-
suasi enim mihi, non esse boni & cordati viri, ma-
lis malorum sermonibus ab officio deduci. ac pro-
mide, ut ille non posuit rumorem ante salutem: sic
negi ego committere debui, ut plus aliorū fanne,
quam patriæ utilitas & Dei favor apud me ratere
viderentur. Sani oculi est, omnia videre qua-
videni possunt; non tantum viridia. Et ut lim-
pidissimi fontes, et si fumo & aliis cordibus contami-
nantur; nihilominus illis elohis & reiectis puram
aquam profundunt. Sic certum est, qui Deo &
Patriæ servire constitutum habent: eorū omnibꝫ be-
nè benigni facere, rumusclos manes spernere
& spediri pahocinii ac protectionis, quicquid
ferendum est, forti animo perferre ac pahi. bu-

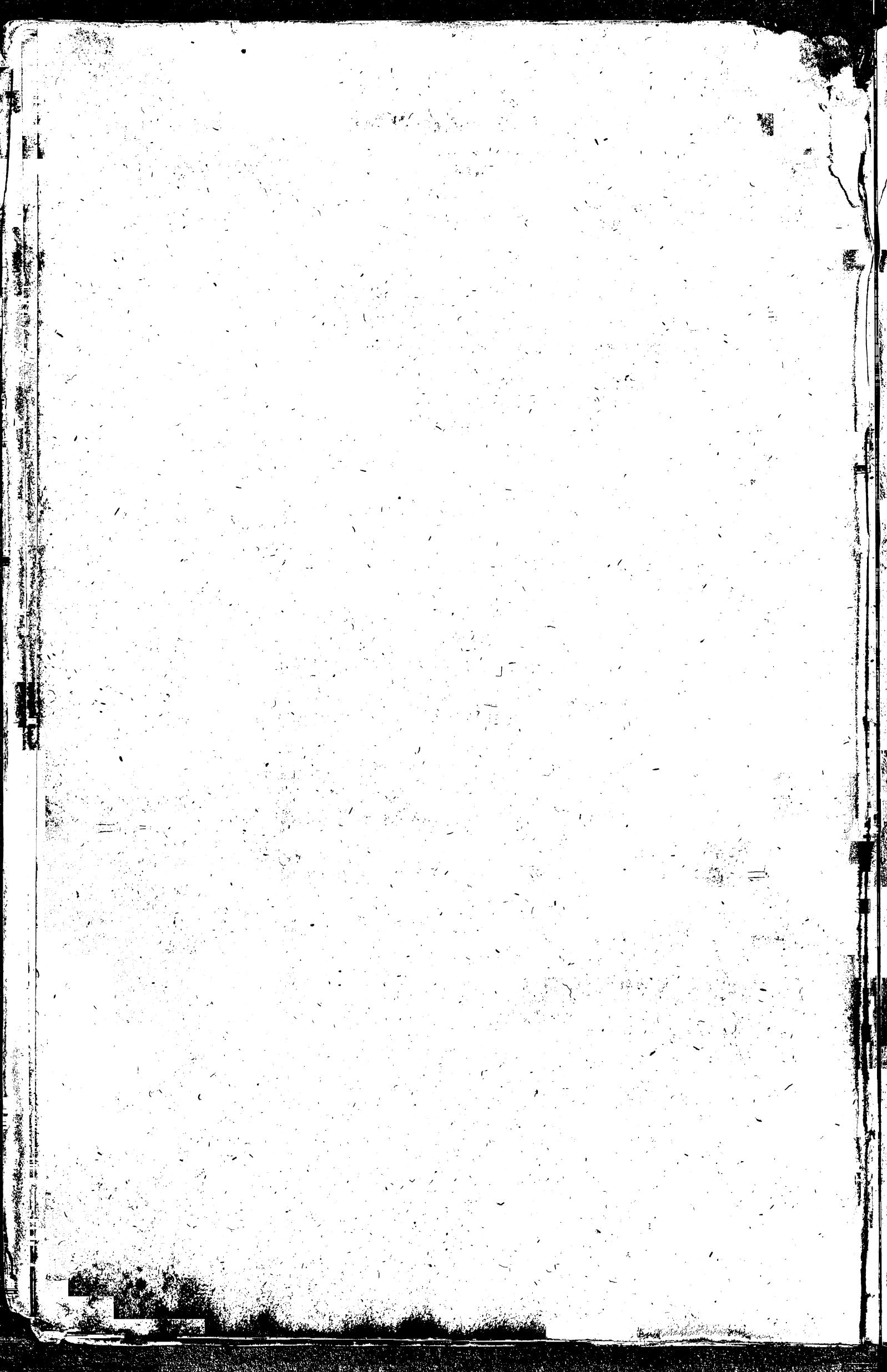
na conscientia in Deum respiciens & a Deo pen-
dens, non curat improboe obiectationes.

Vobis itaqz, Amici mei, Scholæg' patriæ, Bi-
bliothecam hanc brevi tempore exstructam, & uno
atqz altero die, quantum per publicas occupationes
calamitosi temporis licuit, sine omni verborum orna-
tu a me descriptam, do trado dico & comendo.
Quod si Altissimus gratiam & vitam porrò concesserit,
nec a gravioribus negotiis, quibus quotidianie, quod pro-
bè novis, diu in hor, impedito fuero: faciam, ut
Eadem paulò elegantior & copiosior exornata ap-
paratu, nos aliosqz a me aliquando salutet.
Vos interim videte, ut tenellam hanc, non tamen, cibra
invidiam, indecoram adolescentulam ornatis au-
geatis commendetis; & vestra comendatione
fide, studio, diligentia, & exorata aliorum

8

municipia, mīdēs ornatiōrem & plenōrem effi-
ciatis. Valete. Calendis Januarī: An-

no 1595.

C
A P U T
I.

DE STRUCTURA EDIFICII
BIBLIOTHECAE?

Totum aedificium longitudine sua est 60 pedū,
latitudine 18 $\frac{1}{2}$, muro undiquag₃ munitum, sive
ex lapide cocto structum.

Totum aedificium tria tabulata habet:

Infimum, destinatum classice institutōni puerorum:
hoc infēnī tabulatum fornīce latēnīce tectū est,
fenestras habet ad meridiem & Septentriōnēm:
pedum 48 longum. reliquum enim longitu-
dinis spaciū, adiutor Gymnasiū interior occupat.

Supremum tabulatum sub tecto est imbricato;
remotum à publico usu, ne forte per frequenter ob-
ambulationes & motus, pulvis ē pavimento decidat:
tectum tegulis & calce bene munitum. pa.
vimentum ex argilla, altitudine spithamea umig

complanatum, propter incendii (quod Deus aver,
tat) periculū arrendum.

fenestra
ad ortum una: aditus vero ab occasu. utrags
ferreis laminis, ob idem periculū, clausa.

Tertium seu medium tabulatum idq; pre-
cipuum, est Bibliotheca' destinatum: univer-
sum sparium, de quo supra, occupans. cuius
longitude est 60 pedum, latitudo 18 $\frac{1}{2}$, al-
titudo 15 $\frac{1}{2}$ pedum. aditus ab occasu
ex superioris Gymnasi habitaculis patet, dupli-
ci janua munitus; altera ferrea exteriore, alte-
ra quercta interiore. Ex adver-

so versus ortum fenestra est alta, sex tabu-
lis constans, in loco superiori dignior: Se-
ptentriōne spectant sex; Meridiem fe-
nestrae quinq; singulae quaternis tabulis:
altiorer paulo sunt, qua a Meridie, ne altitu-

do vicini templi umbra sua luci obicit. illae
qua ad Septentrionem diriguntur, paulo breviores:
partim quod ob patentem aream satis sit lucis;
partim ut supra fenestras appendendis tabulis
Cosmographicas locus sit; partim ne ab Aquiloni
fenestrarum altitudo conculta Bibliotheca sit dampfa.

Pavimentum seu solum asperibus stratum. com-
modius enim est laticeo: quia illud non tam facile
pulverem alit quam hoc.

Superior contignatio asperibus complanata est,
qui incubentes distinctis trabibus sic in vicem
sunt jucti, ne ab eis pulvis de strato pavimen-
to possit decidere. Contignatio illa, pi-
ctura satis jucunda est exornata: cuius umbi-
licus Codex pictus.

Caput

C A P U T
IIdum

De I N T E R I O R I C O R P O R E
B I B L I O T H E C E ,

h. e. de Receptaculis, Forumis seu interval-
lis, Scriniis &c. & Supellechis
ad eadem pertinente.

Dictum de Structura ædificii externæ: se-
quitur de interioribus Bibliotheca Receptaculis
Forumis & Scriniis.

In primo itaq; ingressu, Receptaculum librorum
seu Repositorium ad januæ parietem tripartitum e.
Unum supra januam primæ classi destinatum,
quatuor intervallis distinctum, quorum latitu-
do $4\frac{1}{2}$ ped., profunditas 1. ped.

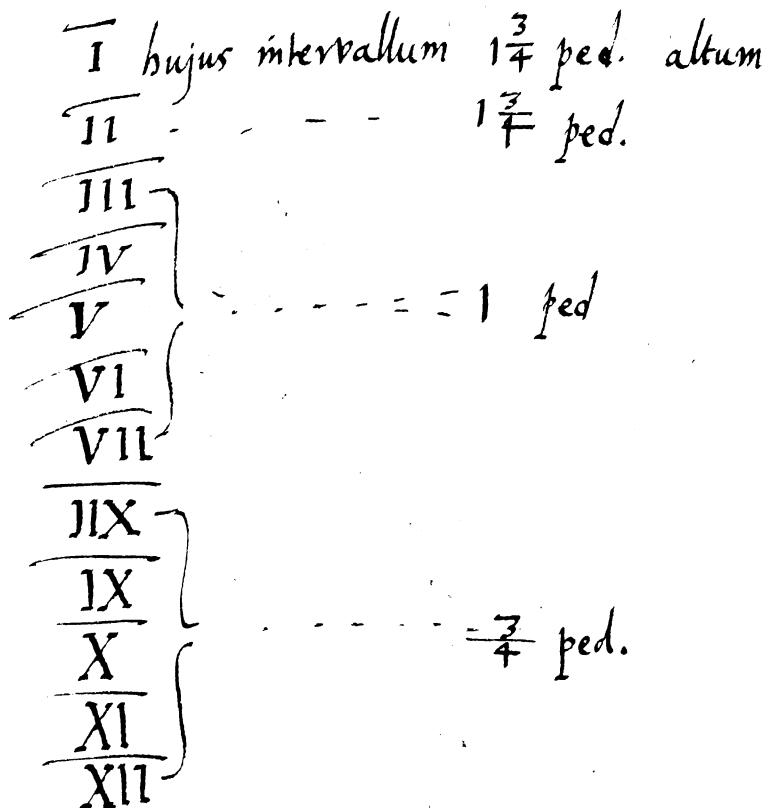
Primum (ab infimo semper incipiendo) $1\frac{1}{2}$ ped.
altum.

Alterum 1. ped.

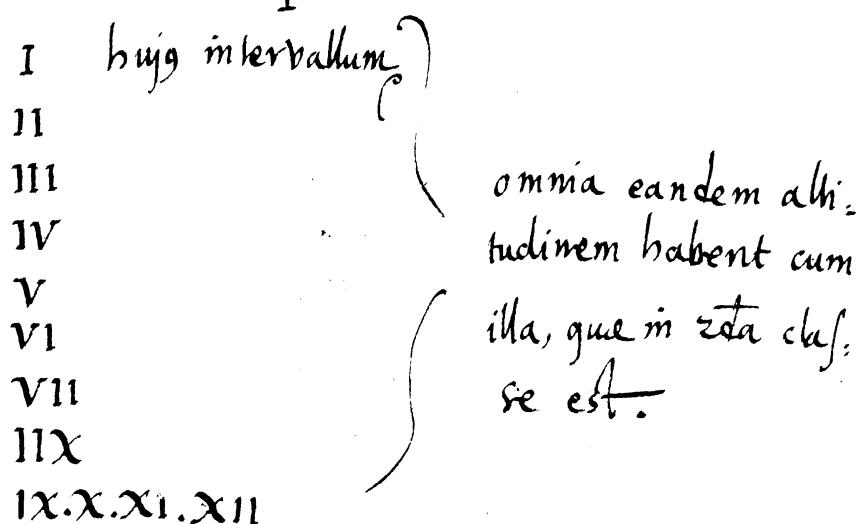
Tertium $\frac{3}{4}$ ped.

Quartum $\frac{3}{4}$ ped.

Ubi ingressus fuens, ad dextram alterum recet
pectaculū apparet, secundē classis, 12 interval
lis distinctum: quorū singulorū latitudo $+\frac{1}{2}$ ped.
profunditas $1\frac{1}{2}$ ped.

A sinistris in ipso ingressu Tertium constitu
itur receptaculum, tertiae classis, itidem in duo
der in intervallo distributum: quorum singulorū
latitudo $6\frac{1}{2}$ ped.

Ubi jam ultenq; progresso fueris, Quinq; alia re-
ceptacula majora constituantur, per latitudinem to-
tius aedificii a' paniete laevi ad paniem dextrū
extensa: ita ut singula ab utraq; parte intra bi-
nas fenestras in intermedio spacio constructa sint:

primo tamen excepto quod versus Septentrionē
ab uno tantum latere fenestra clauditur; ab
altero vero, versus Meridiem, scrinio magno, de
quo postea.

Singula i-
sta quatuor receptacula, classes quatuor suo
ambitu continent: de quibus paulò post:
ordinibus bipartitis ex adverso positu libroru^m con-
structa sunt, ita ut anteponere libri colloca-
possint. Medium sparium transitus est,
ad formam januae 8 ped. alte & 3½ late,
ped. 2 1/3 profundæ.

Prædicta quinq; Repositoria sunt ejusdem Al-
titudinis, 11 ped.; supremā coronā, qua Ver-
sus continentur, non adjectā. Latitu-
tudo inter rachorum inferiorum quoad summitatem di-

cti transitus ē 7 ped.; exceptis intervallis
classis Vta, quorum latitudo tantum 5 $\frac{1}{4}$ ped. est,
eo quod scinum magnū aliquantū hujus loci occu-
paverit: exceptis etiam intervallis nu. 2 &
3, in singulis receptaculis, quae tantum 5 pedum
lata sunt, ob scinia quinqua, parva ibidem adjecta,
de quibus postea.

Supra transitum in singulis receptaculis tria
sunt intervalla, quia à levo ad dextrum usque pane-
tem porrigitur: ita tamen ut supra medium
januam lignea norma sint secta; ut dextra ad
classem dextram, lara venit ad sinistram spe-
cent.

Hec itaque quinqua Receptacula rigidi classib.
intermediis constant: de quibus non dicendu.
nam de primis tribus classibus paulo ante
diximus.

Quarta classis quia habet forulos seu in-
tervalla:

spanum I	...	= ped. altum
II	...	$1\frac{5}{8}$ ped.
III	...	$1\frac{1}{8}$ p.
IV	...	$\frac{7}{8}$ p.

- V . . . ut p^{ro}p^{ri}a
 VI . . . ut supra
 VII . . . 1. ped.
 VIII . . . ut quartum
 IX . . . $\frac{1}{8}$ p.

Quinta classis 9 habet forulos

I	7	
II		
III		
IV		
V		
VI		
VII		
VIII		
IX		

Altitudo convenit cum
quarta classe:
Latitudo $5\frac{1}{4}$ p.

Sexta classis 8. ht intervalla

- I . . . $1\frac{5}{8}$ p. altum
 II . . . $1\frac{1}{2}$ p. altum
 III . . . $1\frac{1}{2}$ p.
 IV . . . $1\frac{1}{2}$ p.
 V } . . . $\frac{7}{8}$ p.
 VI } . . .
 VII } . . . $\frac{6}{8}$ p.
 VIII } . . . $\frac{6}{8}$ p.

Septima classis 9 ht intervalla

I	{	Altitudo conuenit cum clavis Quinta.
II		
III		
IV		
V		
VI		
VII		
VIII		
IX		

Sequentium quatuor Receptaculorum sedem in classibus, singulae habent 8 intervalla: quorū

I. $1\frac{5}{8}$ p. altum

II. - } $1\frac{1}{2}$ p.

III. - } $1\frac{1}{2}$ p.

IV. - }

V. - } $\frac{7}{8}$ p.

VI. - } $\frac{7}{8}$ p.

VII. - } $\frac{6}{8}$ p.

IX. - }

Penultimum deinde sequitur Receptaculum, ad
panetrem orientalem versus sinistram constitutum,
ad trahes usq; vel tigna pertinens: quod vige-
simae classi tributum est. cuius latitudo
 $5\frac{1}{2}$ ped. Habet 10 intervalla:

I	$\dots \frac{1}{4}$	p. altū
II	$\dots 1\frac{3}{4}$	p.
III	$\dots \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} \frac{1}{2}$	p.
IV	$\dots \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} 1\frac{1}{2}$	p.
V	$\dots \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} \frac{1}{2}$	p.
VI	$\dots \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} \frac{1}{2}$	p.
VII	$\dots \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} 1$	p.
VIII	$\dots \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} \frac{1}{2}$	p.
IX	$\dots \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} \frac{3}{4}$	p.
X	$\dots \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} -\frac{3}{4}$	p.

Ultimum receptaculum à dextra ad eundem pa-
rietem in loco supremo & digniori collocatum,
 $5\frac{1}{2}$ p. latum, & similiter ad ipsam usq; contigna-
tionem protensum. In cuius inferiori loco
scamnum positum, supra quod ē spaciū vacuu
6 pedū altū: in quo Insignia civitatis Tho-
rumiensis depicta sunt. reliqua pars, usq;
ad summum sex habet intervalla, libris locan-
dis destinata.

I	$\dots \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} \frac{1}{8}$	ped.
II	$\dots \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} \frac{1}{8}$	ped.
III	$\dots \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} \frac{7}{8}$	p.
IV	$\dots \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} \frac{1}{8}$	p.
V	$\dots \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} \frac{6}{8}$	p.
VI	$\dots \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} \frac{6}{8}$	p.

Spacia, que à Receptaculis, inter callo > pedum
vel cirāter distantibus efficiuntur, in tota Bi-
bliotheca numerantur sex. Singulis spaciis
binæ fenestrae hinc inde lucem præbent: exce-
pto primo, ubi versus Septentrionem tantum
una fenestra: in ultimo vero & supremo her-
fenestra sunt tribus ex partibus.

De singulari classium dispositione; in
intervallo numeris, ornamentis, paulo
post.

sequitur de Sciniis.

Postquam ingressus fueris Bibliothecam, ad
dextram Scinium magnū visiter, tripartitum,
vindi colore obductum, & tibus literis A,
B, C, notatum.

Primum A, tria intervalla habet: & me-
diū ex illis versus parietem, profunditate aliqua-
tō capacis est; afferendis videlicet globis Ma-
thematis destinatum.

Alterum B. duo continent intervalla, in quibz

majora & minora Sceleta recondantur.

Tertium C, quing intervalla habet: quibus instrumenta Mathematica & similia asseruntur.

Latitudo trium horo scimioro 12 ped., Altitudo 8 p.

Supra hoc scimiū magnū, locus statuendis tabulis Geographicis aptus, q̄ alibi appendi nusq̄ possunt.

In intermedius quing Receptaculis magnis, singula s̄t Scinia parva, intervallorum 2° & 3° m̄serta; 2 pedes lata, 1 p. profunda: quibus vel libri manu scripsi, vel caniora q̄ non cuiq; obvia nec omnibus ostendi solent, custodiuntur; pertinentia ad illam classem cum qua sunt conjuncta: utpote,

Scinium D... ad Classem ... vii

E xi

F xv

G xix

H xxiiii

A præterea Scinium peculiare, quo as:
ser

servantur Globi magni, Coelstis & Terrestris,
Gerhardi Mercatoris.

Receptacula prenominata, in transitu, nec non
Singuli eorum afferes, in fronte colore exornata st.

In singulis primis quing^z spaciis, mensæ toti:
dem prope fenestram collocatae, & pedes longa,
3. p. late, viridi colore. in postremo inter,
vallo Mensa ad habendas rationes, nigra, 7 ped.
longa, & 3 p. lata. in eodem intervallo,
locus supremo, mensa viridis 6 ped. longa & 5 p.
lata; conventibus habendas & colloquuis destinata.

Scamna item eo in loco prope fenestras tres.

In primo & postremo spacio Scala 10 pedes alta:
in reliquis quatuor, totidem scala, 9 p. alta:
omnes rubeas

Sexta sedilia parva ad singulas mensas, singulis
lectonibus destinata, rubea. Addo hic alia,
mentaria^z tria, cum adjuncto apparatu. item
Scopulas abstergendis pulveribus aptas, unam quam,
q^z in quolibet intervallo.

CAPUT

III.

DE CLASSIUM DISPOSITIONE,

& inscriptione seu titulis : nec non de di-
stinctis notis seu numeris singulo-
rum intervallo.

Dispositio Methodica totius Bibliothecæ, pro-
ratione hujus loci, viginti quinque classibus seu ordinib.
constat. quoniam series & tituli duobus in locis in ad-
spectu collata sunt: primo in peculiani tabella,
loco supremo receptaculi cuiusq; demode ad latera
cuiusq; in ipso transitu, in membrana tituli descripti
& affixi exstant; utring, suis numeris distincti.

Hoc interim notandum, de quo antea quoq; mem-
mimo: intermedia quinque Repositoria majora sic esse
facta, ut geminum sui usum, libris ex adversa & a-
versa parte collorandis, prestare possint. atq; ut
apparet illa esse duplicata; linea nigra bidigi-
talis latitudinis in lateribus transitu circuquag, distingu

ura

curavimus. Quin & majoribus signis numeris
ibidem classes ordine notatae sunt, circa latera in
transitu. Intervalla singula certis numeris
sunt distincta; in eum usum, ut numeri illi congru-
ant cum indice Methodico. Codex enim, quicunq;
in indice Methodico extat, precurtibus his numeris
facile reperi potest, uno tantum intervallo requisito.

CLASSIUM AUTEM TITU-
LI tales sunt:

I. CLASSIS,

ibni.

1 De Bibliotheca dirigenda

2 De Literata Institutione.

II CLAS.

1 Grammatici

2 Lexicographi

3 Phraseologi

4 Poeta

III

1 Dialectici

2 Rhetores

3 Oratores.

IV

- 1 Philosophi
- 2 Philologi
- 3 Metaphysici.

V

- 1 Mathematici
- 2 Mechanici.

VI

- 1 Physici
- 2 Medici.

VII

Medici

IX

- 1 Ethici
- 2 Oeconomici.

IX

Politici.

X

- 1 Chronologi
- 2 Historici.

XI

~~Historici~~

XII

~~Historici~~

XIII

~~Historici~~

XIV

Jure consulti

XV

Jure consulti

XVI

Jure consulti

XVII

Juris Pontificii Interpretes

XIX

Scholastici, & variae Religionis Theologi

XIX

Scholastici & Pontificii Theologi

XX

Theologi

XXI

Theologi

XXII

Patres

XXIII

Theologi veteres

XXIV

1 Biblia sacra

2 Theologi

XXV

1 Biblia sacra

2 Theologi.

CAPUT
IV
DE DISTICHS

ad singulas classes adscriptis.

Nec reticendum est: in classem corona, qua singula
receptacula pictura versicolore exornata sunt, scripta
est Disticha Ulrici Schoben Prorectoris Scholae
Thorunensis; cuiusq; classis summa argumenta com-
prehendentia: quorum series talis est.

In primo ingressu, ad scinum majus
tripartitum.

Hic Tabulari; hic vase Globos; hic Ossea texta:
Unde Solum; unde Polum; Te quoq; nosse queas.

Class. I.

Utilis hic ratio, qua Bibliotheca struatur,
Normare formande traditur apta Scholae'

Class. II.

Grammaticos, Sylvas, Onomastica, Lexica, Vates;
Hic uno spectas omnia juncta loco.

Clas. III

Rhetoras hic inter varios Dialectica sedem;

Turbag̃ fulmineo quo tonat ore, tenet.

Clas. IV.

En cum Philosophis conjuncta sedilia servant,
Qui flores carpunt quo libet instar apum.

Cl. V

Affines studiis positi cernunt̃ in uno

Ecce Mathematici Mechaniciq; loco.

Cl. VI.

En monumenta, quibus mag̃i miracula mundi,
Naturaeq; patent omnipotentis opes.

Cl. VII.

Corporis affecti Medicina professa salutem,

Hinc inter Medicos regnat adepta locum

Cl. VIII

Huc mihi feste gradum, quicunq; volumina monū
Quantis, & qua sit mente regenda domq.

Class. ix.

Scire cupis, quoniam felix Resp. pacto;
Quog̃ sit infelix? Haec lege scripta: scies.

Cl. x.

Hic sunt, annoꝝ seniem connexag̃ s̄c̄dis
Secula, qui numeris explicuere suis:

Cl. xi.

Ouig̃ per historia monumenta perennia, vivis
Humanum exemplis erudiere genus.

Clas. xii.

Si te suare jurat, nato quae gestit ab orbe
Tempus ad hoc, hominū tam numerosa seges:

Cl. xiii.

Si variis cas̄, si fata reciproca mundi
Totus: hos forulos consule, certī eris.

Cl. xiv.

Justiciam terris magantur abiisse poētae;
Atq; polo natam se retulisse polo:

Cl. xv.

Adspice, conspicuos hic inter Iunis alumnos,
Servatrix hominū diva videnda venit.

Cl. xvi

Hæc interpretibus sacri subcellia Juris
Ordine ponendis esse dirata vides.

Cl. xvii.

Cui canonum volvenda putant commenta sacerdos.
Hac desiderium sede levanto suum.

Cl. xviii

En hic Lombardi quor penna reliquit alumnos,
Et libros varie Religionis hakes.

Cl. xix

Eclipses hic agra suas Sapientia luget.
Restituat lucem lucis origo Deus.

Cl. xx.

Abdita divini tractant mysteria verbi,
Quorum docta vides hoc monumenta loco.

Cl. xxI

Hic nova lux veterum; lux hic vetus ecce novorum est:
Conspirat radius utraq mista suis.

Cl. xxII

Grata vetus novitas; grata est renovata vetustas;
Iure novos pescis junximus ex patres.

Cl. xxiiii

Integrior verbi coelestis alumna retutus,

Lucis honoratum gaudet habere locum.

Cl. xxv.

Principe rult statui princeps Sapientia sede:

Cl. xxv

Ergo sacer facis hic locus esto libris.

CAPUT

V.

De Iconibus et

Quicturis BIBLIOTHECE,

nec non de Tabulis Cosmographicis,

Instrumentis Matrem., Scie.

letis.

Cilibet Clasti adjuncte sunt Imagines & Icons

Artium & artificum, quæ spectatoribus haud injucundum
prebent spectaculum: quarum aliquæ hic notabuntur.

Class. I.

Tabula Cebetis
Conradus Gesnerus
Joannes Sturmius.

Class. II

Grammatica
Poësis
Priscianus
Virgilii
Homerus.

Clas. III.

Dialectica

Rhetorica

Rodolphus Agricola

Cicero.

Cl. IV.

Musicæ — Orpheus

Anthmetica, Petrus Apianus

Geometria, Ptolemy

Astronomia, Nicol. Copernicus

Architectonica, Vitruvius.

Cl. VI

Natura rerum

Albertus Magnus

Cl. VII

Sanitas

Aesculapius.

Cl. VIII

Temperantia

Socrates

Xenophon

Cl. IX

Prudentia

Solon.

Cl. X.

Imago temporis

Abraham Bucholtz

Cl. XI.

Candor seu Parrhesia

Livius

Thucydides

Cl. XII

Veritas

Philippus Cominæus

Cl. xiii

Europa

Aphrica

Asia

America

Moyser.

Cl. xiv

Justicia

Papimang.

Cl. xv.

A quitas

Julius Cesar

Cl. xvi

Fortitudo

Stephang Rex Polonie

Cl. xvii

Insignia Pontificis Romani

Gregorius Magnus P.R.

Cl. xix 19

Eclipsis solis

Supersticio

Franciscus Monachi

Dominicus

18 Cl. xix

Sophistica

Lombardus

Th. de Agno

Scotus

Bellarmino.

19 Cl. xx

Spes

Hippolyt.

Cl. xx1

Sol oriens

Fides

Luther

Philip. Melan.

Cl. xxii

Charitas

Augustinus

Hieronymus

Cl. xxiii

Religio seu pietas

Apostolorum imagines.

Cl. xxiv

Immortalitas

Cl. xxv.

Santa Trinitas tali forma, qualis Voegelianis typis
prefigi solet.

Præter has imagines sunt alia etiam, eorum qui vel in
urbe Thorun. clauerunt, vel erga Bibliothecam munici-
ficentiam suam testatam fecerunt: quorum Icones panie-
tibus appense non sunt, loco aijusq; professioni vel vora-
tioni conueniente.

Imagines Eterea

artificiose genere formis expressæ, hanc ex quo numero.
Theatrorum, Machinarum, & Structurarum artificiose pi-
cturæ. Tabulae Cosmographicae supra scru-
mum majus collocatae, nec non hinc inde dispositæ:
in quibus eminent, que sequuntur:

Universalis tabula Petri Plancii, loco digniori sus-
pensa;

Europa, Asia, Africa, America;

Danielis Callarii Ferrimontani quatuor tabulae
super + fenestras. locatae;

Polonia & Prussia tabula aliquot.

Omnes ita suis funiculis suspensa, ut sine ullo impedimento
denniti & attolliri possint à spectatore.

Sunt praeterea in Scrinio Mathematico elegantissima &
valde artificiosa instrumenta Mathematica: quorum Catalogus hoc loco reensere non est opus.
Sed
Item praeterea omnibus partibus ita perfectum, ut in eo
nullum vitium appareat; in Comitiis Thorun. Anno 76.
a viuis Clasps. Nicolo Buccella Patavino, Rego; &
Melchiorre Pyrnesio Thorun. Medicis, more Anatomico
elaboratum: & a Martino Copernico Chirurgo Torunien-
si Bibliotaze conservatum.

CAPUT

V I

De SUPPLEMENTE LIBROR.

Decopia & præstantia librorum in nostra Bibliotheca
contentorum nihil dicam. res enim ipsa extollit in-
famiam Bibliothecæ retat. nondum enim a natali
& ortu suo annicula est. Hoc tantum vere affir-
mare ausim, si beneficentia & munificentia Patronorum

23

& virorum bonorum Bibliothecam nostram coepit more
prosecuta in posterum fuerit: non dubito, quin brevi
tempore ad matunitatem ventura, cum aliquibus com-
parari jure possit.

CAPUT

VII.

INDICES BIBLIOTHECAE.

I

Primus index Bibliothecae Nomicus dicitur:
in quo continetur //

- 1 Natalis, ordo seu Methodus, & tota Structura Bi-
bliothecæ.
- 2 Privilegia Bibliothecæ
- 3 Leges Bibliothecæ, & officia Bibliothecariorum.
- 4 Modus augendi Bibliothecæ.
- 5 Censuum & reddituum inventarium.
- 6 Inventarium supellestis domesticæ.

II

Alter index MUNIFICENTIAE est, in quo no-
tantur, qui munere & beneficio aliquo Bibliothecam or-

narunt: sunt autem quatuor classibus distincti, adpi-

ctis Insignibus; 1. Viri illustres
2. Civitates & Comunitates
3. Nobiles familie
+ Reliqui benefactores & Patrum.

111

Tertius index Methodicus est, in quo

1. Vixi quinq; classes suis titulis & numenis distincte st

2. Demide singula intervalla classium suis numeris
notantur: ita ut singulis foliis seu intervallis duo
folia tribuantur: quibus omnes libri eo intervally con-
tentis annotantur.

3. Hujus indicis paginae omnes, media sunt sectae:
una parte paginae continetur Index librorum, ita scripto
ut novi libri recens adjungendi, comode interseri possint.
altera parte opposita notatur aliquis liber a compactore
alten junctus, non ad hanc sed aliam classem pertinens;
vel ad hanc classem pertinens, verum in alia genit.

4. Adscribitur aucto libro, vel nomen donatoris,
cum adjuncta pagina, qua donator in Indice Mimi-.

ficen

ficentia notatus est; vel preium emtionis.

5 Praeterea hoc in Indice continetur, quicquid in
Scrimo majori tripartito assertatur. huic rei folia
in tribuuntur.

6 Hoc in indice continetur, quicquid quinq^z sen-
niis partis assertatur: singulis tribuuntur duo folia,
suis classibus & materiis adjungenda.

7 Hoc indice continetur Catalogus tabular^z & Globorum
cosmographicorum: folia in huic loco tribuuntur.

8 Catalogus picturar^z, Iconum; fol. 10.

9 Notandum. quoniam ob molem suam index hic Methodo-
dico non satis aptus sit futuro, poterit quartuor in partes dis-
tribui. Prima contineat > priores dass.: Littera
8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. Tertia, reli-
quas octo classes. Quarta Scimia octo, Tabulas &
picturas.

IV Quartus index ALPHABETICUS est, quem Sim-
lerus confecit: in quo ad librum quemque notetur, qua clas-
se & quo spacio in indice Methodico sit inveniendus. Utilis hic
index ad investigandū autorem, ubi materia libri ignota, nomine
autem auctoris notū fuerit.

V Quintus index librorū ē nondum compactus, cum adje-
cto cuiusq^z libri emtionis preio. ut, si quando ir^r liber

cum alio conjugatur per compactorem, de certo precio no-
luminis constare, & in Methodicum indicem commode annota-
ri possea posse.

VI

Sextus index Veteris Bibliotheca, bipartitus
ex veteri Biblia in novam translationem
Librorum In veteri Bibliotera retentorum.

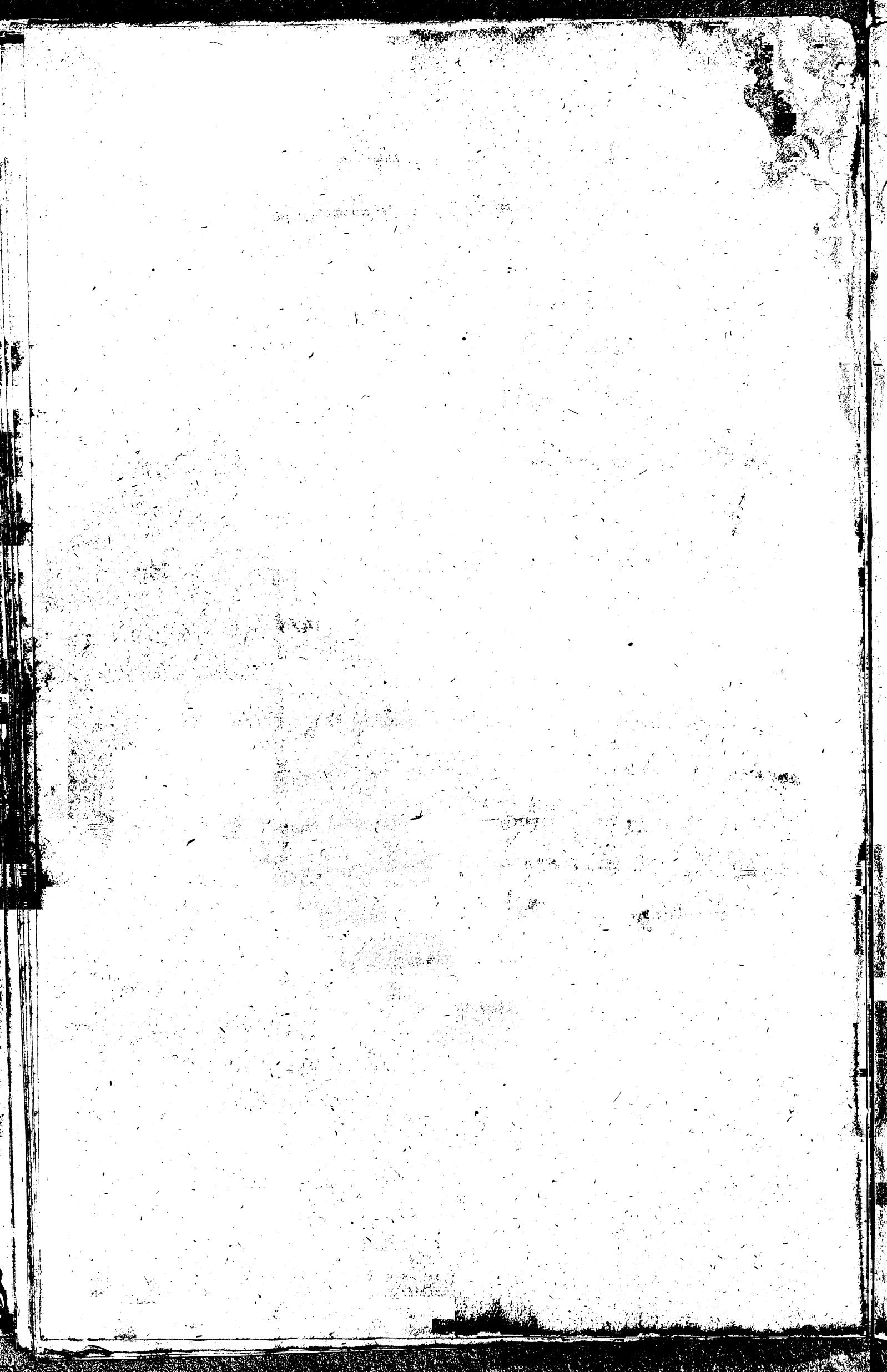
VII

Septimus index, librorum alterumq[ue] res ex Bibliotheca aliis
commodata.

VIII

Octavus index rationum annuarum, tam acceptorum quam
expensorum.

Etsi Bibliothecarii officium in primo indice conscri-
ptum est, qui Nomius dicitur: tamen hoc loco notandum,
quod idem tenetur Scholaribus, presentibus Rectore & Le-
monibus Schole, singulis annis, die S. Joanni Baptiste
sacrae rationes administrationis, ex prescripto legum, in
loco ipsius Bibliotheca, reddere. Quae rationes, ubi
approbatæ fuerit, in hunc ipsum Indicem describenda
debetum sunt.

NOTE

AD FORMAM BIBLIOTHECAE
Illustrationis pertinentes.

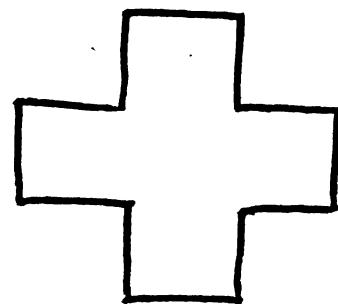
Ad CAP. I.

De Atructura mediocris Bibliothecæ hic actum.

siguis autem princeps vel Resp. in signem & sumtu,
osam velit erigere, alia opus est forma.

In primis hoc observandum, lucis accessum minime impeditum, magnopere esse necessarium Bibliothecis. itaq; edificium commodius in longitudinem producitur, quam in latitudinem; propter lucis interiorum usum.

Potest etiam extrui in forma crucis //

Verum longiuscula commoda non, propter rariora dampna pluviales, ventos, quib. ista obnoxia sunt.

Sit præterea ædificium remohis à multo usu ignis vi-
cinari habitacionē, propter incendia & fumos.

Tres snt distinctæ partes totius ædificii: Suprema,
Infima & Media. Suprema sit tectum cum
contignatione solida & bene crassa, non neglegitis etiam
cetens, de quibus in nostra Bibliotheca. Inus
locus testudine latricea tectus & cameratus, Bibliopo-
lio attribuendus est. quod æquè ac Bibliotheca distribui
potest in sua repositoria & classes, secundū artes & di-
sciplinas: præterquam, quod medio spacio, qua trans-
itus est, sufficere arbitremur 4 ped. latitudinem; reli-
quā spaciū Repositoriis retingui utilius. in ipso ingressu
sit vestibulus, à Bibliopolii receptaculis sejunctum,
ne quilibet sine consensu Bibliopolie ad interiora pene-
trare poscit. De instituendo & tractando Biblio-
polio, tum de universa re Typographica, alijs jam fuit
agendi locus.

Tertia pars, eaq̄
principia, medium locum occupet, ipsa nempe Biblio-
theca

27

Longitudo itaq; tolius Bibliotheca aedificii in Bibliotheca
illustri sit pedum 160 : Latitudo pedum 30
vel circiter: Altitudo medii huj loci, ipsi Biblio-
therae destinati, 18. ped. cirriter vel 20. ut ita lo-
gitudo octupla, latitudo sesqui altera respectu altitudi-
nis existat.

A datus sit ab occasu.

Ad ortum fenestrae due: quarum quilibet sex ta-
bulis constet justæ magnitudinis.

Versus mendiem decem fenestrae:

Versus Septentrationem decem: quilibet harum 6 ih-
dem tabulis exstructa.

Pavimentum intestinum Bibliotheca in hac me-
dia conignatione, potest ex quercio ligno uno pede quadrata-
tum construi: quod pene in arce Warioriensi visitatur.
Id enim preterquam quod eleganter servit, minus expositum
est injice', quia à cane vetustate pulvinibus ē metue-
da

Supremum tabulatum construi potest ex menis trabib;,
longo tigno ad regulam in longitudinem sexto, inveni juncis.

Ornamenta picturæ in hoc tabulato fieri possunt, vel
topianio opere, vel alio quoconq; modo qui arriserit :

mibi

Halbholz

mibi symbolica vel historica vel similia præ ceteris pro-
bantur: ut quæ eruditis oculis plus voluptatis, & libi-
bliotheca plus dignitatis afferant.

Ad CAP. II

In illustri Bibliotheca, ad jamus panetem in ipso magis-
su repositoria, ut vocant, tripartita sint.

Medium supra januam latitudine 5 pedum, quod clas-
si primæ destinatum sit: cetera vide in Thorun. Biblio-
Reliquorum duorum alterū à dextris, latitudine 12 ped.
sequipedali profunditate, secundam classem efficiat.

Alterum à sinistris, ejusdem quantitatis cum dextro,
tertiam classem representet. cetera in Bibl. Tharun.

Intermedia ampla sunt & duplicata novem Reposi-
toria: qualia in Thor. Bibl. quinque descripta sunt.
Si quis autem plura receptacula, vel historicis vel I Chis
vel Theologis assignanda censeat, per me licebit: modo
hoc obseruet, tutum etiam ædificium ratione augmenti
longius esse ædificandum. Differant tamē
à Thorun., quod medium spaciū transitus, 8
pedes latum, 10 p. altum, 2½ profundum.

Recept.

Receptacula ista tota sint 13 pedes alta, usq; ad coronam
versibus aut sententius convenientibus exornandam.

Eorum intervalla aut foruli ab imo ad summum trans-
itum (de quo jam diximus) ex utraq; parte XI pedu-
latitudinem contineant.

Notandum: in Thor. Bibl., classis quinta, propter
scrinia, ab aliis classibus sua dimensione non nihil differt;
in ista omnia q; Repositoria paria sunt.

Hæc q; receptacula intermedia constent 36. classib.
Præterea notandum, quod in illustri Bibliotheca unum in-
terrallum, > pedum altitudine, in singulis classibus (p-
ter ea quæ in Thor. Bibl. continentur) sit addendum,
~~per~~ elevationem ante dictam: Cetera intervalla nume-
ro suo convenienter cum Thor. Bibl.; hoc uno inter ballo
adjecto in singulis classibus intermediis.

Penultimu & ultimu Receptaculu Thoruniense, in hac
Bibliotheca omittendum: in locum horum Bina mensa
oblonga ad utramq; fenestram orientalem locande.

Spacia inter receptacula tot sint, quæ fenestra
laterales, mempe 10, $13\frac{1}{2}$ pedibus intervalem distantia:
ultimo versus orientem excepto, quod 14 pedib. est.

Pars dimidia receptaculoꝝ hinc inde 11. ped. lata.

Transitus latitudine 8 ped. : de quo supra.

Versus septentrionē tantum una fenestra istud in
hoc illustri non spectetur: quia ubiqꝫ pares fenestrae.

Sequitur de scinīis) Scinia illa majora in hoc
illustri Bibliotheca suas classer certas occupent in
suis disciplinis. Satis profunde? Globis Ma,
thematicis excipiendis, q̄ profunditatem majorem
requirunt. Scinia seu mensa comparentur
idonea, & in spaciis vacuis intra Repositorya
collocentur.

In intermedio quinqꝫ In singulis facultatibꝫ
unum, quā libet quantitate, vel parvum vel
magnum classibus non incomode interseri potest:
in quo res majoris precii custodiantur.

Mense) Singulis spaciis singula mensa; sed ad
orientem binae: una longiuscula nigra; altera qua
drata viridi colore imbuta. Scale in primo
spacio 11. pedū, in reliquo spaciis 10 p. altitudine.

Sedilia

Sedilia, scama, atramentaria, setacea seu scopula,
præstò sint.

Ad Cap. III.

25 Clasibus, Illustris Bibliotheca 39 Clasibus
constet.

Clasium tituli in Illustri Bibliotheca
sunt tales.

II claf.

Gramatici
Lexicographi
Phraseologi

I claf.

De Bibliotheca digerenda
De literaria institutio.

III cl.

Dialectici

V claf.

Rhetores
Oratores

VI cl.

Poëtae

IV cl.

Rhetores
Oratores

VII

Philosophi
Philologi
Metaphysici

IX claf.

Instrumenta Mathematica & Mechanica

X
Physici.

XIII
Medici

XIV
Medici

XVII
Ethici

Economici

XIX
Chronologi
Historici.

II X

Mathematici
Mechanici.

XI
Sceletta

XII
Medici

XV
Medici

XVI

Politici

XIX
Historici

XXI
Historici

XXII
Iureconsulti

XX
Historici

XXIII
Iureconsulti

xxv
Iure consulti

xxvi
Iure consulti

xxiv
IC^h

xxvii
IC^h

xxix
IC^h Pontificii

xxx
Scholastici &
Pontificii Theologi

xxxi
IC^h Pontificii

xxxi
Scholastici &
Pontificii Theologi

xxxiii

Varie religionis
Theologi

xxxii

Varie religionis
Theologi

xxxiv

Theologi

xxxv

Theologi

xxxvii

Theologi

xxxvi

Theologi

xxxix

Patres

xxxix

Biblia sacra

Ad CAP. IV.

Versus & carmina sive dicta, tam in corona Recepta,
colorum, quam in panece; quilibet suo eligat con-
ficiatq; arbitrio.

Ad CAP. V.

Icones & picturas panter sibi quisq; statuat pro libitu:
Patronos interim non negligat. Tabulis etiam supra
Instrumenta Mathematica nec non in panece,
locum statuat.

Ad CAP. VI.

Supplex & copia Bibliothecae in liberalitate & munifi-
centia patronorum in primis est fundata. Deinde in in-
defesso studio Bibliothecarii; & prudentia ejusdem
in defectu adhibendo

Ad CAP. VII.

De primo indice, ejusq; capitibus nonnulla notan-
da restant alio tempore.

Item

Item de tertio indice, n. 5. 6. Scimia aliter hic locanda.

Item n. 9. Index iste aliter partiendus.

Nota. Parietes aedificii neg. in longitudine neg. in latitudine dimensionis sunt comprehensi.

Item: quæ vulgo Repositoria dicuntur; hic plerumq.
Receptacula.

Foruli & intervalla, idem.

Sparium, quicquid interjectum ē loci inter duo Re-
positoria.

Repositoria classibus; classes intervallis aut forulis
distinguiuntur.

Cetera vel praesens vel postera corrigent etas.

Appendix
De PRECIPIUS AUTORIBUS:
quorum monumenta de Bibli-
othecis exstant.

1. Bibliothe

- 32
- 1 Bibliothecæ Conradi Gesneri, tomii duo.
Nota: in 2. tomo libro 20, de Medicis non est ab au-
tore editus: qui 21. librum antecedere debebat.
- 2 Epitome Bibliothecæ Gesnerianæ; primum per
Lycosthenem, demide per Simlerum, ultimo per
Joan. Jacobum Frisium A.D. 83
Eadem copiosior cum Nomenclatore promitti-
tur, disposita libris 21. Vide in ultima Epito-
mè, sub nomine Joan. Jacoby Frisig.
- 3 Joan. Jacobi Frissi Bibliotheca Philosophorum Chronolo-
gica. Ejusdem Bibliotheca Patrum minor,
sive enumeratio Patrum & Ecclesiæ Doctorum, usq;
ad tempora Scholasticorum, ad annum 1170, Ti-
gredi A.D. 1592. in 4°
- 4 Idem Frissus in prefatione illius libelli, meminit ejus-
dem argumenti Tabulae Guil. Motelii Tiletani, A.D.
47. Parisiis editæ? & Hieronymi Wolfii scholiis
atq; annotationū in eisdem. Item Suffredi Petri Leo-
nardensis libri, de Illustribus Ecclesiæ Scriptoribus, Colo-
nia in 8° chartis 30 impressi.
- 5 Idem ibidem fol. 53 sic scribit:

Vide Bibliothecas, Cum Alphabeticas Conradi Gesnen,
Josiae Simleni, Antonii Verdeni, Antonii Francisci
Donii Florentini, Francisci de Cruse Cenomana, Ange-
li Rachen., Antonii Senen., Sixti Senen., Joan-
nis Mariae Thuscami, Joan. Fererii Pedemontani,
Zanachii, & ceterorum : Cum methodicas,
in jure Joannis Wolfgangi Freymonii, in Medicina
D. Casparis Wolfii, in omni Philosophia Historia
& Theologia Ioannis Jacobi Fissii Tiquini.

6 Idem ibidem fol. 88.

Finit enumeratio Patrum secundum senem temporū
quo floruerunt. hos precedunt Patriarchæ, Pro-
phetae & Apostoli. eosdem patres sequuntur Scho-
lastici & recentiores Theologi. de quibus omnibus
Ecclie Dei Luminibus extat Bibliotheca major
sive Nomenciator Theologicus, secundum eandem
temporis senem ab origine Mundi usq; ad presentem an-
num Dñi 1592 conscriptus, & historiis doctrinae

- Ecclesia Dei brevissimis illustratus, ab eodem huj
opusculi autore Jea. Jac. Fris. Tis.
- 7 Josias Simlerus & Jo. Jac. Fris. in tertia p̄fatione
Epitomes Bibl., multos recensent autores huj ar-
gumenti.
- 8 Supplementum Epitomes Bibliothecæ Gesnerianæ,
Antonio Werdenio collectore, Lugd. apud Bartho-
lom. Honorati A° 1585.
- 9 Vide Gesneri Bibliothecam, lib. 1. tit. 1. parte 14.
Idem ibidem lib. 1. tit. 13., presentim parte 2 &
parte 7.
- 10 Roberti Constantini Nomenclator insignum scri-
ptor̄, quorū libri extant, vel manuſcripsi vel
impresi: indexq; totius Bibliothecæ atq; Pandectar̄
Gesneri, impreso Parisiis apud Wechelium. A°
1555 in 8°
- 11 Indices Francfurter Willenami tribus tomis ex-
ausi sunt, ab anno 64 usq; ad 92.
- 12 Joan. Thomas Freigius in ſcholiis ad Dialogos Joan.
Lud. Vivis, in Dialogo Scholæ, in verbo Papæ;

ita scribit: Vide Coenam Secundū, in libris de Gramma-
tico, ubi Bibliothecam erudite' digerere docet.

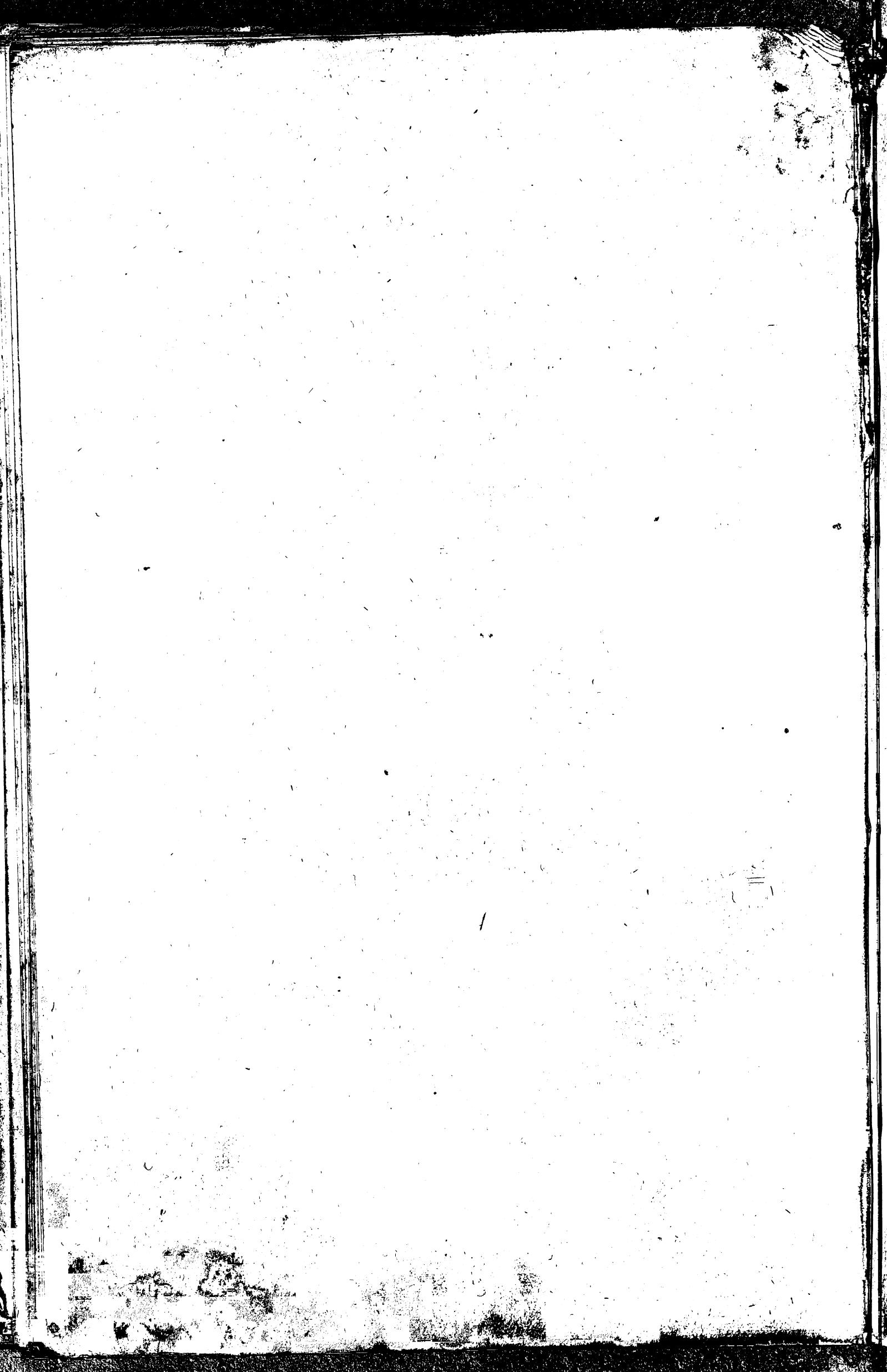
13 Franciscus Manius Grapaldus lib. 2 cap. 9 de partib.
ædium, scripsit de Bibliotheca, & quicquid ad eam
pertinet; Basileæ ap. Waldem. A° 1533 & 1541.

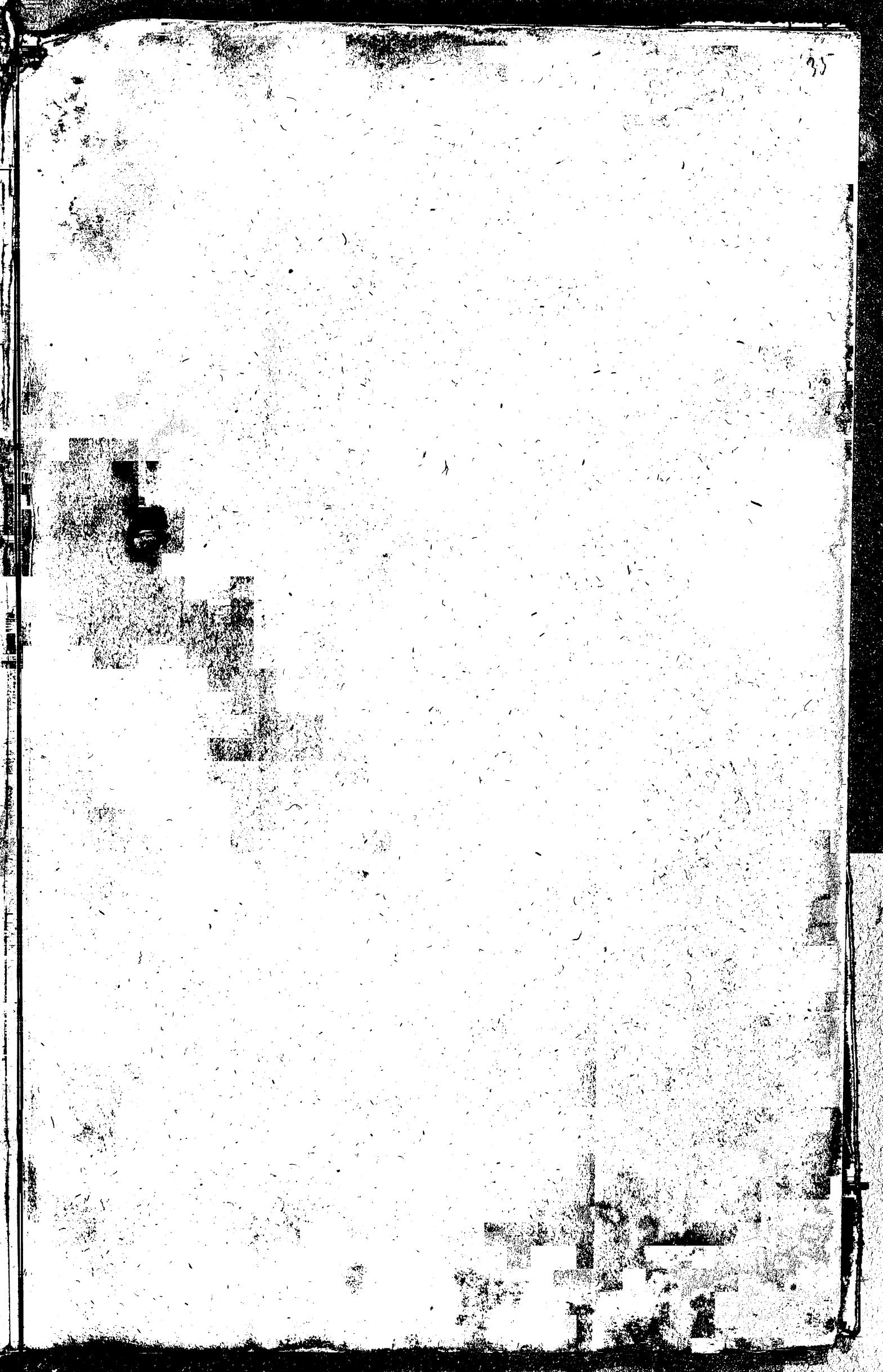

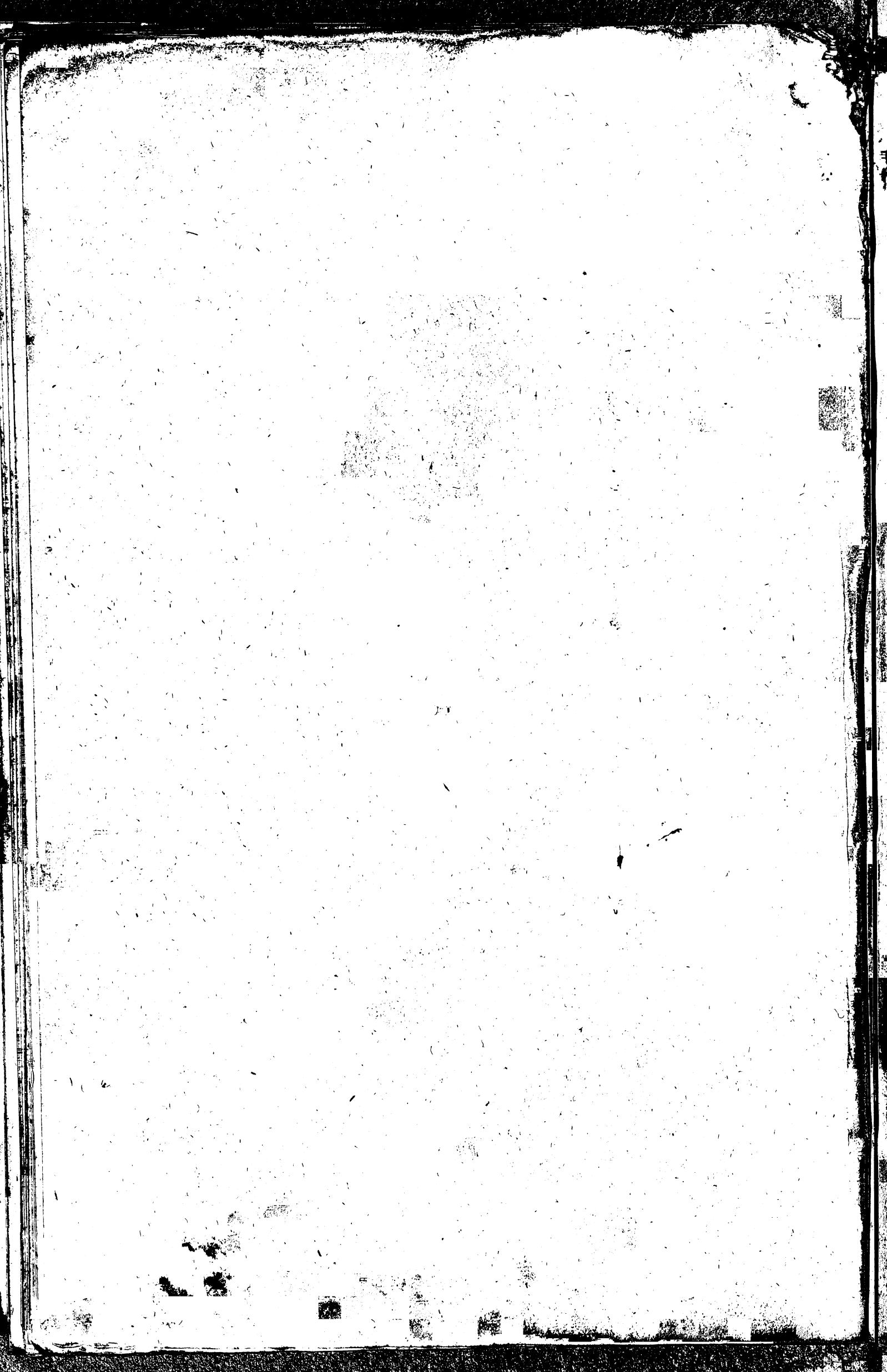
30

Icones
Virorum illustrium
descripserunt:
Nicolaus Reusnerus
Theodorus Beza
Paullo Jovius
Insignium virorum Icones impresa Lugduni ap.
Joan. Tornelijum A° 1559
Henricus Pantaleon grande opus edidit in ea
re; verum magna ex parte suspectum.

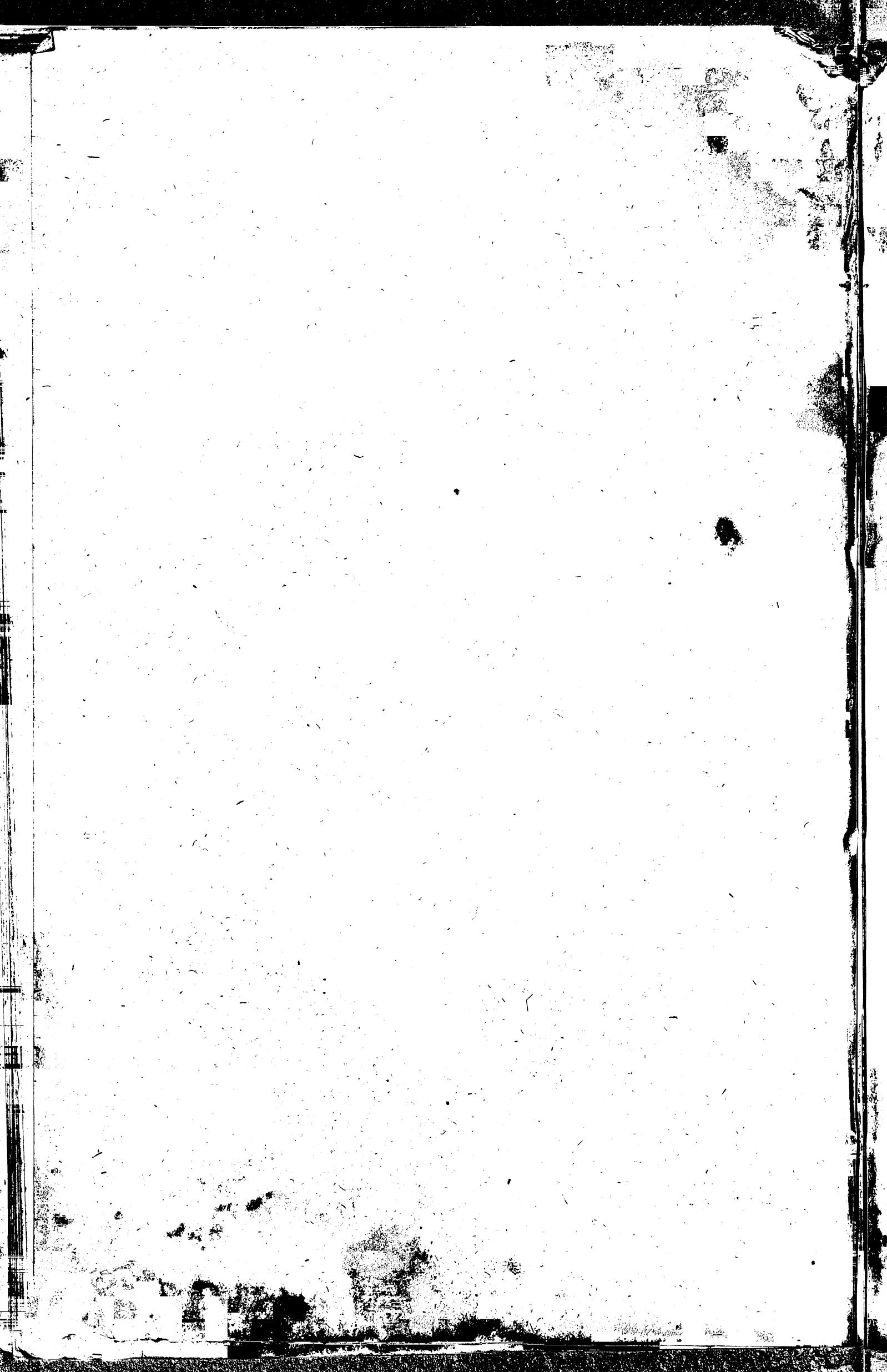

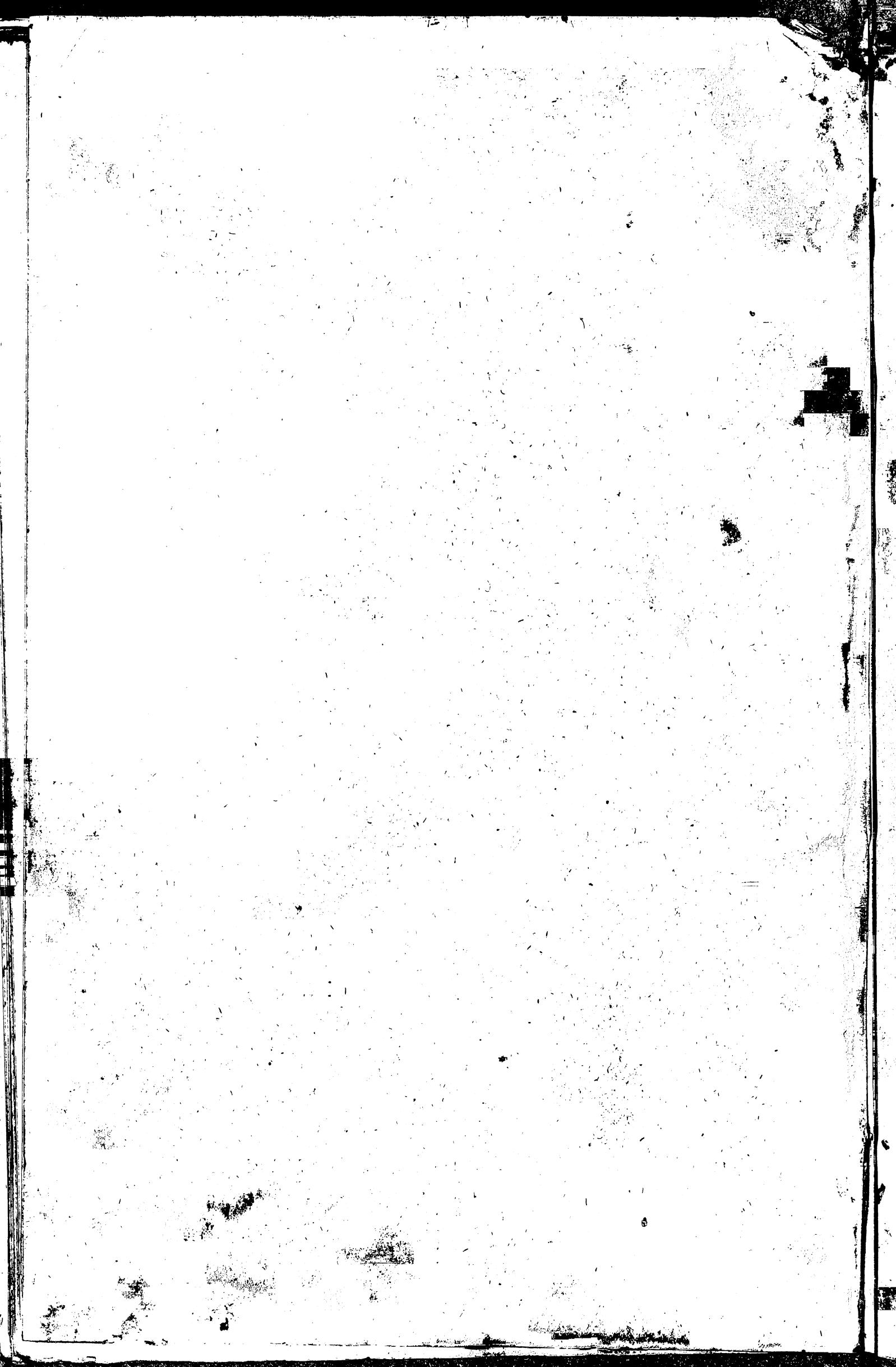

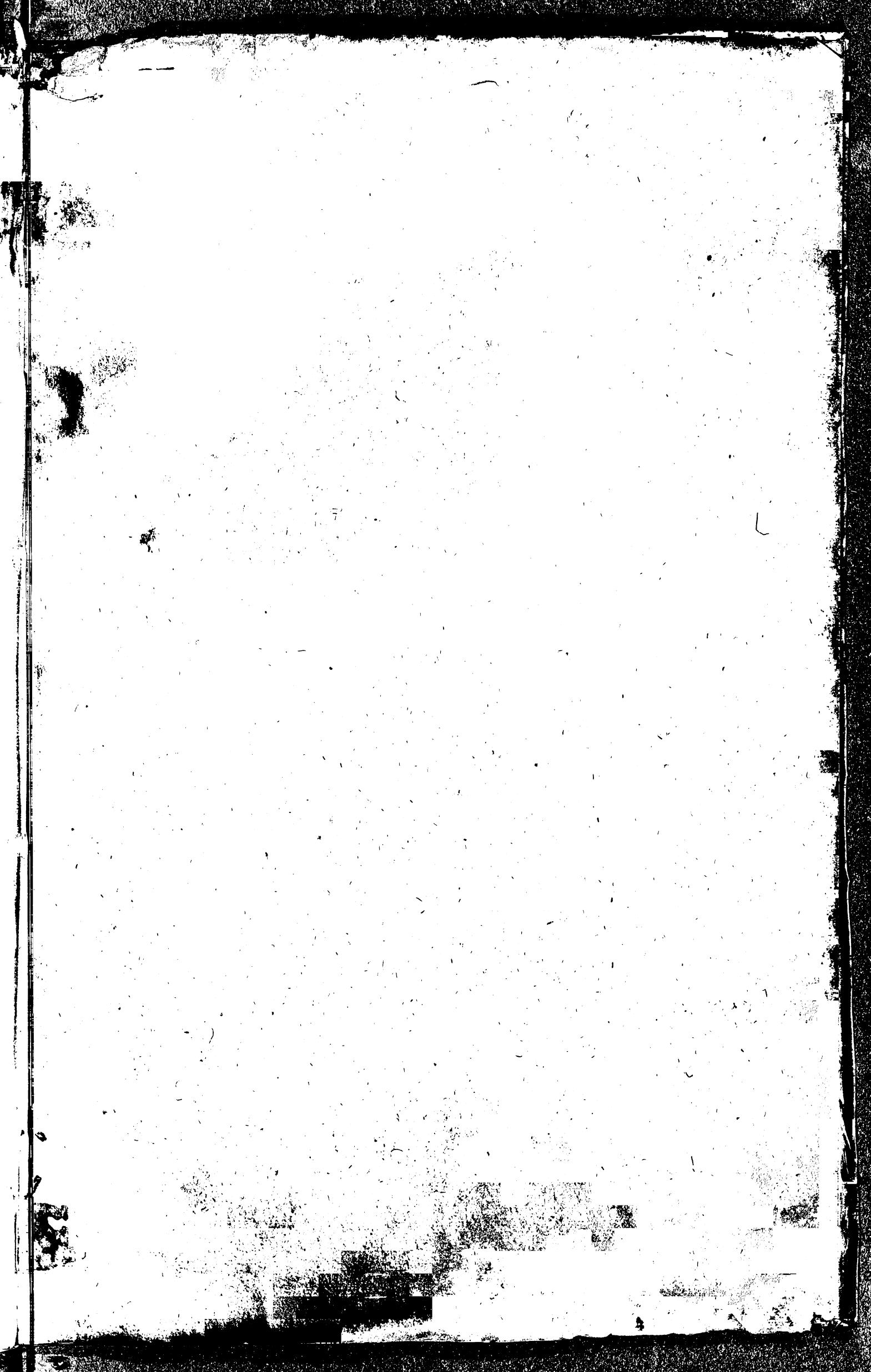

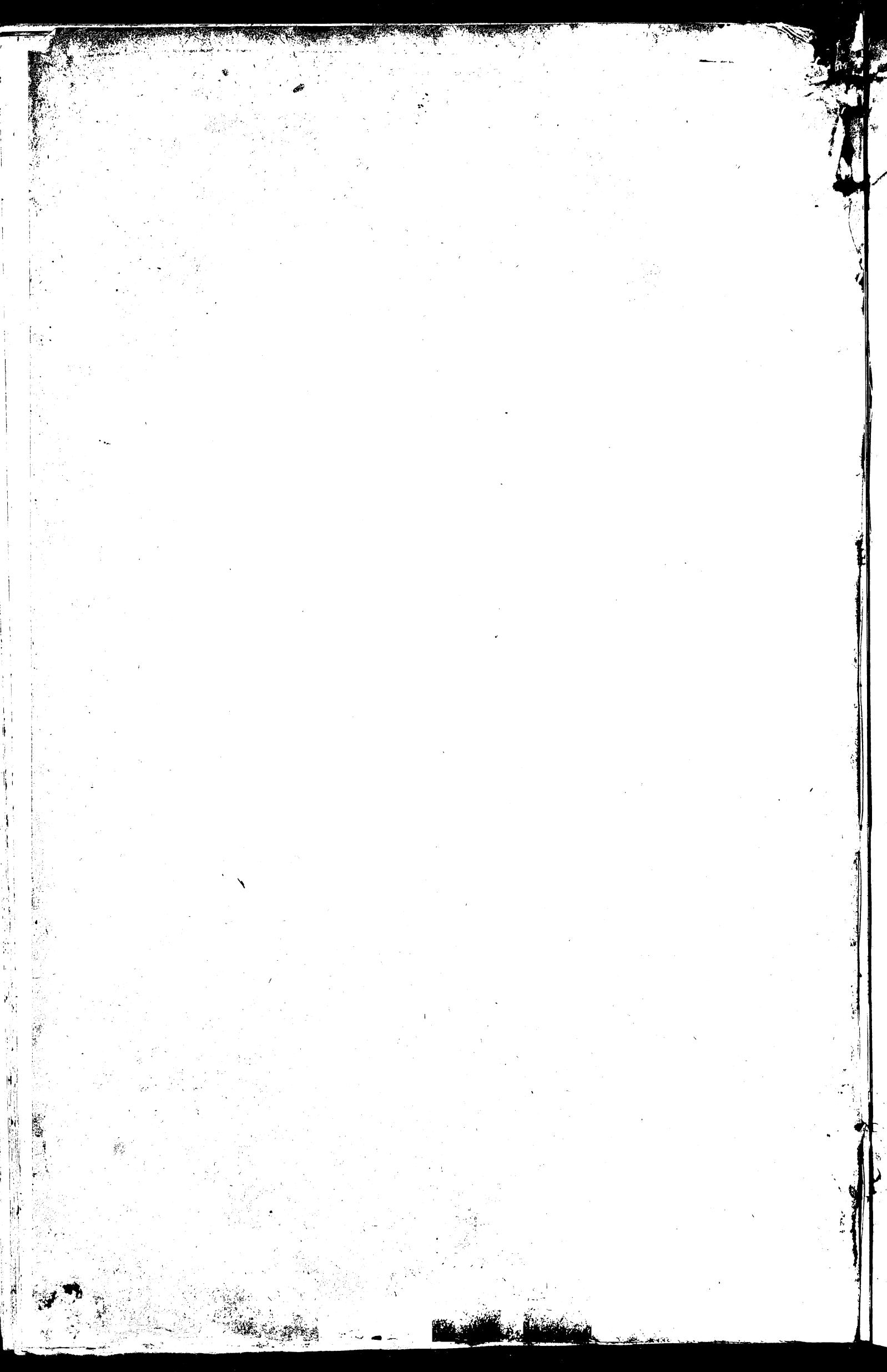

36

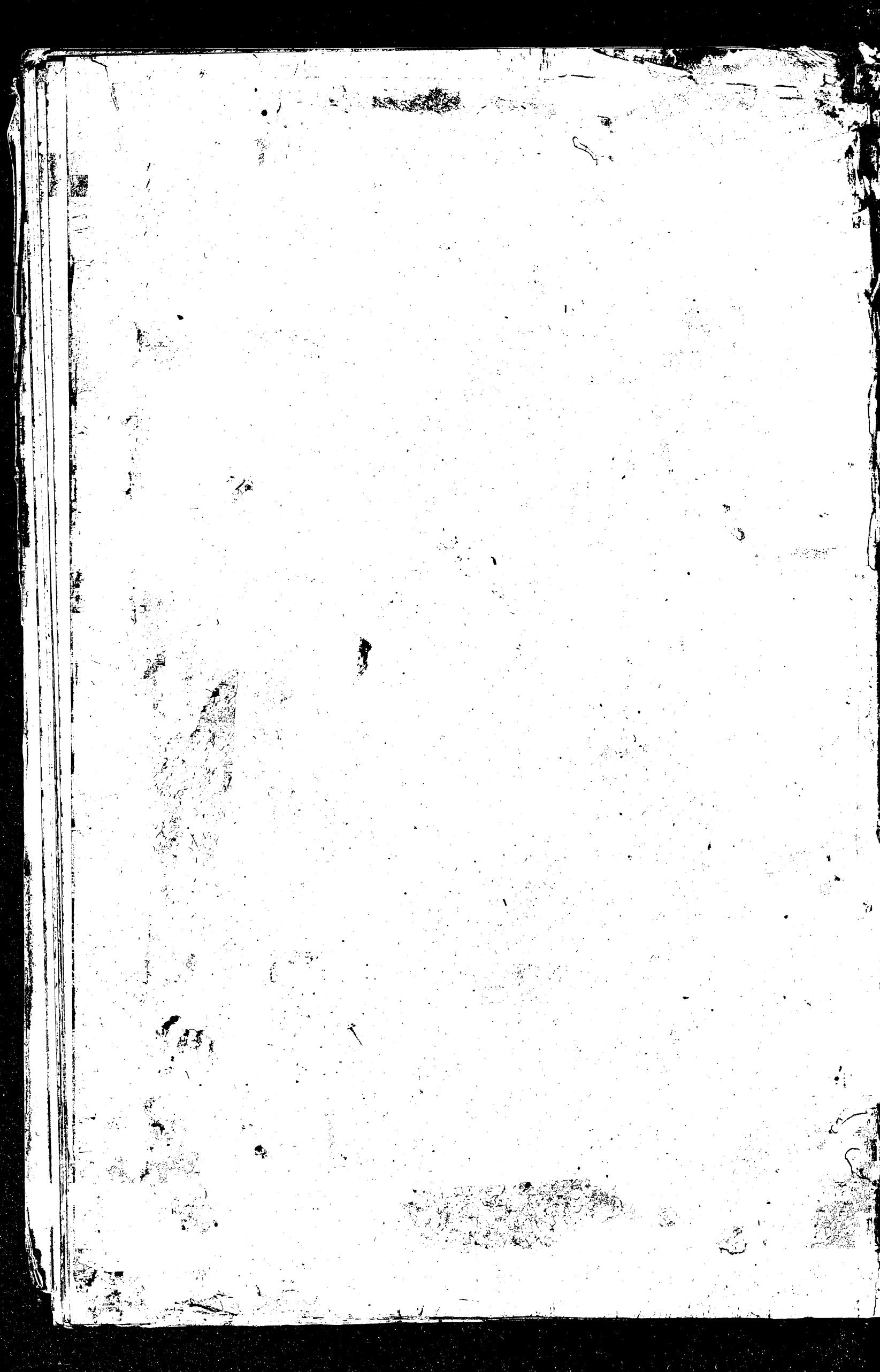

OTANOX
zysczanie
III 2009

Wojewódzka Biblioteka Publiczna

Elbląg

Rkps 23

